REACH OUT

Діалог для просування миру через ЗМІ та місцевий активізм

Контент

Введення **6**

Пишемо про мир **13**

Який він, шлях миротворця і куди веде? 14

Якщо завтра трапиться мир:
жіночі одкровення про війну 23

Життя після вибуху 35

Історії Впливу **41**

Збирання Історій 44

Куруємо Історії 47

Створення Впливу 52

Тематичні Дослідження 62

Our Voices **69**

Путівник 1 80

Путівник 2 108

Путівник 3 135

Гра-симуляція **155**

Введення

Зараз в Україні склалась сприятлива для мирних ініціатив ситуація. Новий Президент і Уряд України докладають великих зусиль до розв'язання конфлікту на сході країни, що триває з 2014 року. Але, існує низка чинників, що ускладнюють ситуацію:

- Журналісти не усвідомлюють важливості миротворчої діяльності й пов'язують її з поразкою, колабораціонізмом і т. ін;
- Неурядові організації не усвідомлюють своєї ролі в миротворчому процесі й не мають у своєму розпорядженні належних важелів до впливу на їх розвиток, що пояснює значний брак миротворчих ініціатив, надто на рівні громадськості.

Тому, Українська мережа освіти дорослих та розвитку інновацій в партнерстві з Contemporary Research Network ініціювали проект ReachOut, метою якого було започаткування багатостороннього діалогу між представниками громадянського суспільства і ЗМІ з різних регіонів України та формування орієнтованих на пошук рішень позицій щодо конфлікту.

Крім того, цілями проекту було:

- сприяння взаєморозумінню між цивільним населенням по обидва боки лінії протистояння: тих, хто перебуває на окупованих територіях, внутрішньо переміщеними особами, приймаючими громадами - як на сході, так і в інших регіонах України.
- Надання журналістам і блоґерам засобів для кращого інформування про конфлікт і про мир і, що значно важ-

ливіше, сприяння розумінню ролі ЗМІ в миротворчому процесі.

- Залучення до спілкування в миротворчій дискусії представників різних кіл і приватних осіб, спрямовуючи до діалогу тих, кого торкнувся конфлікт, й представників інших зацікавлених груп з питань ініціатив і проєктів, що сприяють встановленню миру.

В рамках проекту були проведені наступні заходи: -

I. ОНЛАЙН-СЕМІНАРИ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ LOESJE.

В червні 2020 року було проведено два онлайн-семінари для українських та англомовних учасників із використанням методу Loesje для створення плакатів.

Перший семінар-практикум було проведено для українських учасників. У заході взяли участь 23 особи з різних куточків України.

Другий семінар було проведено для англомовних учасників. У заході взяли участь 19 учасників з Німеччини, Польщі, Данії, Кіпру, Сербії, Македонії Хорватії.

Темою, що обговорювалась під час семінарів була миротворчість.

II. ТРЕНІНГ ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ: ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ РОЗБУДОВИ МИРУ.

Тренінг для журналістів «Подолання конфлікту: роль ЗМІ у розбудові миру. Як працювати з делікатними темами для журналістів та блогерів», відбувся в липні 2020 року у місті Дніпро. У заході взяли участь 23 особи. Під час тренінгу всі учасники створили навчальні медіа-матеріали за тематикою тренінгу, та продовжили цю роботу за його межами. Всього було розроблено та опубліковано біля 40 матеріалів.. Деякі з них опубліковані в цій книжці, див. «ЧАСТИНА 2. Статті журналістів»

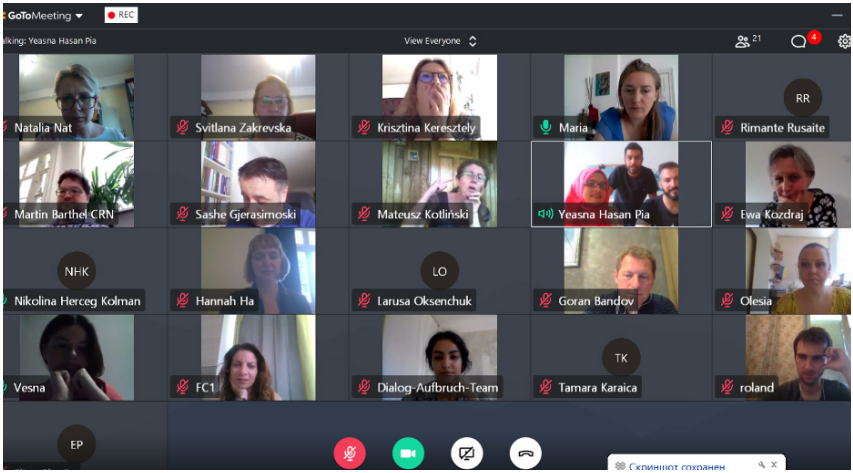

III. ТРЕНІНГ ДЛЯ ФАСИЛІТАТОРІВ РОЛЬОВОЇ ГРИ «КРИВА КОНФЛІКТУ»

Тренінг для активістів громадських організацій «Рольова гра: крива конфлікту» відбувся в серпні 2020 року в Харкові. У заході взяли участь 32 (із запланованих 25) особи.

Цей тренінг був одним із кроків до побудови миру в Україні. Представники різних соціальних верств зібрались разом у Харкові, щоб вивчити методологію рольової гри «Крива конфлікту», підвищити свою обізнаність щодо вирішення конфліктів, отримати інструменти вирішення та управління конфліктними ситуаціями, та навчитися фасилітувати гру і провести її у своїй громаді.

IV. ІНТЕГРАЦІЙНІ СЕСІЇ У ГРОМАДАХ – ПРОВЕДЕННЯ РОЛОВИХ ІГОР

В вересні-листопаді 2020 року 8 рольових ігор були організовані підготовленими активістами НУО, що пройшли навчання як фасилітатори, у місцевих громадах у різних куточках України. Близько 200 осіб взяли участь у цих сесіях.

Було проведено вісім рольових ігор у таких містах як Кропивницький, Краматорськ, Умань та Бердянськ
Учасники рольових ігор були дуже різними - школярі, студенти, активісти, представники міліції, громадських організацій.

V. ВІДКРИТИЙ ПРОСТІР

У грудні 2020 року в Києві відбувся онлайн / офлайн (гібридний) форум. Захід відбувся у форматі Open Space під назвою «Гібридні діалоги про гібридні конфлікти: виклики та можливості для діалогу та побудови миру в умовах пандемії та постпандемії». Перший день заходу включав прямі трансляції та онлайнові зустрічі з експертами з Німеччини та Польщі, Данії, Кіпру, Македонії та Хорватії, які поділились досвідом їх країн щодо вирішення конфліктних ситуацій.

42 особи (було заплановано 40) - журналісти, активісти громадських організацій, представники уряду взяли участь у заході, щоб представити найкращі практики з розбудови

миру, провести майстер-класи, створити стратегії майбутньої співпраці.

VI. ДВА ОНЛАЙН / ОФЛАЙН (ГІБРИДНІ) ТРЕНІНГИ ДЛЯ ЖУРНАЛИСТІВ.

Тренінги проводились в грудні 2020 року в Києві.
Теми тренінгів: «Аналіз Наративів», «Журналістика прийняття рішень»
У тренінгах взяли участь 23 особи.

VII. ПУБЛІКІЦІЯ КНИГИ.

Команда проекту створила та розробила цю книгу трьома мовами – українською, німецькою та англійською.

Книга включає: опис проекту, статті журналістів-учасників тренінгу проекту, теоретичні та роздаткові матеріали тренінгу «Аналіз контенту» - Історії впливу та метод “Our Voice”, та опис гри “Рольова гра: крива конфлікту”.

ПИШЕМО ПРО МИР

Вибрані статті - переможців конкурсу журналістських матеріалів

ЯКИЙ ВІН, ШЛЯХ МИРОТВОРЦЯ І КУДИ ВЕДЕ?

Євген Ткаченко

Живучі у цьому світі, займаючись роботою або своїми улюбленими справами, гадаємо, що все складається само собою. Проте, не варто забувати, що кожного дня десятки тисяч людей працюють над тим, щоб стримувати небезпеку, створюючи оазис безпеки для кожного з нас.

Зараз, коли в Україні політична ситуація гостра і болюча для більшості громадян, критика і невдоволені розмови все більше ширяться і стають актуальні в кожній спільноті. Людям властиво оцінювати вчинки інших, говорити про те, що багаті та заможні представники влади мали б більше жертвувати власних коштів на благодійність чи врегулювання ситуації в країні, адже їм дозволяють статки. Та ми забуваємо, що справа не в наявних фінансах, а в намірах серця. Для кожного є своя помірна сума благодійного внеску – це може бути навіть 5 грн, і своя можлива дія допомоги, проявитись яка може навіть у тому, щоб відвести бабусю до лікарні й так далі...

Поки одні критикують і чекають покращення в країні завдяки діям інших співвітчизників, є ті, хто творять реальні справи задля миру і благополуччя не лише в Україні, а й у світі. Це та невелика частина суспільства, яку називають миротворцями.

Благополуччя кожного з нас залежить від загального стану речей у світі. Ми знаходимось, ніби на терезах, які постійно змінюють вагу добра, а важелі – люди, за якими стоять добрі справи або злі вчинки. Вага яких зараз більша? Можливо кожен відчуває це по своєму, можливо, хтось навіть не задумується про це, а комусь взагалі бай-

дуже на ситуацію і події, що відбуваються поза межами власного будинку.

Але в центрі нашої уваги – українські миротворці, які стають не лише прикладом для наслідування, а й показником того, якою має бути людина, аби суспільство ставало кращим.

Тиша закордоном і врегульовані військові конфлікти – це досить часто справа саме їхніх рук. Хоча займаються вони не лише цим. Реконструкція і відбудова важливих соціальних об'єктів, таких як школи та лікарні, надання меддопомоги населенню у разі необхідності і т.д. – це те, чим займаються миротворці окрім миротворчих завдань. Їх життя постійно під загрозою. Розуміючи це, вони добровільно йдуть за покликом серця. В ЗМІ не часто згадують

їх діяльність, хоча вони того не прагнуть, ставлячи перед собою ціль – тихе та мирне життя для населення не лише України, а й тих країн, де військова ситуація напружена і постійно становить загрозу для мирних громадян. Треба розуміти, що миротворчі операції – це дуже вагомий вклад, в тому числі у підтримку рейтингу наших українських військових. Саме миротворці у перший день агресії на Сході України брали участь в антитерористичній операції. Їх діяльність виходить далеко за кордони України. Наприклад – Африка. Ця країна є однією з основних центрів активності миротворців з України. Там Їх діями є не лише влив пасивним шляхом переговорів на розведення сторін, що ворогують між собою, але й безпосередньо — активні бойові операції задля примирення сторін та боротьба з екстремістськими угрупованнями, дії яких бувають досить непередбаченими.

Тільки уявіть, як психологічно важко перебувати в країні серед людей з іншими менталітетом, у постійно напруженій обстановці, при цьому залишатись стійким до стресів і в окремих ситуаціях, заспокоювати дорослих людей і дітей, котрі мріють про спокійне життя.

Та завдяки таким діям миротворців, Україна, а разом з тим і ми з вами отримуємо нові можливості в реалізації спільних економічних проєктів на території яких проходили миротворчі місії. І звісно, спрямовуючи зусилля на захист миру в інших країнах можемо розраховувати на допомогу

з боку інших держав у непередбачуваних обставинах на території України.

Що означає йти шляхом миротворця? Саме таке питання ми задали майору поліції, миротворцю ООН родом з Чернігова Оксані Зубець. Наразі вона перебуває в столиці Кіпру – Нікосії. Там жінка являється офіцером кадрового забезпечення. Це єдина посада, яка відповідає за всю адміністративну та кадрову роботу поліцейського компоненту місії, яка нараховує 69 поліцейських. Це вже друга місія Оксани Зубець. Перша, яка тривала 2,5 роки була на Африканському континенті у Південному Судані. Там вона перебувала на посаді керівника підрозділу, який забезпечував захист прав жінок, дітей та вразливої верстви населення у таборі біженців міста Бор штату Джонглей.

– Якби миротворців стало врази більше, чи змінило б це ситуацію у світі, чи можливо на це вливають інші фактори?

– Я б сказала, що в принципі миротворців має бути достатньо. Дуже погано, коли їх мало, і навпаки, якщо забагато, то як кажуть: «Що занадто, то не здорово». Кожен миротворець повинен володіти не лише гарною фізичною силою, як може хтось уявляє великого кремезного чоловіка, але й душевними якостями. Миротворцем може стати навіть маленька тендітна дівчинка, яка спроможна розумом, психологією, ідеологією говорити та підтримувати людей. Саме цього не вистачає у тих країнах, які страждають під

час військових конфліктів, або в країнах пост військових конфліктів.

Ще Оксана Зубець розповідала про свою місію у Південному Судані:

«Тут мені працювати було дуже цікаво з дітьми, які ніколи не бачили тісного контакту з освіченою людиною, яка могла б розповідати елементарні правила гігієни, чомусь навчати. Розказувати, наприклад, що ранні шлюби та сексуальні відносини – це досить погано. Розповідати їм про права. Коли заходиш до табору біженців, вони тебе хапають за руки, збираються біля тебе... Одного разу мені

дитина сказала: «Ми з вами почуваємо себе дуже захищеними». Це той результат, до якого ти прагнеш і йдеш. Кожен миротворець, який почує такі слова, може собою пишатися і розуміти, що недарма виконує ті завдання, що поставлені перед ним. Я підтримую ту ідеологію, щоб ні в якому разі не зменшувалась кількість миротворців у тих країнах, де вони наразі потребують цього. ООН тримає той бар'єр, який не дає певним країнам, конфліктуючим частинам населення однієї країни переступити ту межу, за якою може розгорнутись велика війна і від цього постраждали б мирні люди».

Миротворець Оксана зазначає, що кожна Міжнародна місія під егідою ООН має свій мандат і свої завдання. У тому ж Південному Судані миротворці мали за мету забезпечити цивільне населення, де працювали в таборах біженців і існували вони в кожному штаті, нараховуючи тисячі біженців з якими працювали миротворці. Місія ж на Кіпрі, — розповідає Оксана Зубець, — більш дипломатична. В неї нема розгорнутого активного і гострого військового конфлікту. Основні задачі цієї місії – це повернення людей до нормального життя, забезпечення гуманітарним приладдям і профілактика повторення військового конфлікту на Кіпрі. Працюють тут миротворці у буферній зоні, яка розділяє острів на дві частини: північну і південну. Тому не можна сказати, що кожна місія однакова, хоч і мають вони одні завдання: захист і безпека населення країни.

Від себе хочу сказати, що велика кількість миротворців – це, на мою думку, залог до успіху. Це ті люди, яких у світі не просто поважають, а цінують і пишаються. Хотіла б, щоб населення України поважало миротворців і ті зусилля, які вони прикладають, жертвуючи своїм часом, родиною, життям. Насправді тих людей, з якими у свій час пропрацювала, шаную і завжди протягну їм руку, щоб привітати, адже знаю, що він або вона працювала на захист людей світу вцілому.

Який би меседж Ви б зараз послали жителям України?
Я сама Українка. Я народилась в цій країні, здобула освіту

і мені наразі не просто шкода, а розривається душа від тієї ситуації, що відбувається в Україні. В перших рядах миротворців я буду завжди стояти й захищати нашу країну. Хотіла б побажати нашому народові мирного неба і багато терпіння. А ще хочу сказати, що все добре починається саме з виховання і з того, що саме людина приносить у світ. Тому, перш ніж критикувати когось, зверніть увагу на себе. Поважайте чужі думки, погляди, віросповідання, вмійте вислуховувати точку зору, бути терплячими, слухати й допомагати. Радійте за кожного, допомагайте один одному. Будьте чемні щирі і не треба бути такими злими й заздрісними. Божої благодаті, затишку в оселі, достатку, любові й гарного настрою.

Матеріал створено в рамках проекту «Reach Out», який реалізує «Українська мережа освіти дорослих та розвитку інновацій» (Мережа розвитку) у партнерстві з «Comparative Research Network EV» за фінансовою підтримкою Міністерства закордонних справ Німеччини.

http://stopragu.com/який-він-шлях-миротворця-і-куди-веде/

ЯКЩО ЗАВТРА ТРАПИТЬСЯ МИР: ЖІНОЧІ ОДКРОВЕННЯ ПРО ВІЙНУ

Альона Поддуєва

Сьогодні Світлана (просить не вказувати прізвище з міркувань безпеки) - успішна сучасна жінка. Красива і доглянута, дуже грамотна, справжня професіоналка. Працює журналісткою в столичному виданні. Має міцну сім'ю - чоловіка і дорослого сина. Квартиру в новобудові і все, про що може тільки мріяти жінка 40 +. Але це тільки на перший погляд. Придивившись до неї, заглянувши в її бездонні сині очі, можна побачити печаль і тугу, жахи пережитого і біль втрат. А найголовніше - якусь примарну нездійсненну надію на те, що, можливо, через роки, ностальгія відпустить, і вона зможе повернути собі колишню, мирну, безтурботність. Ах, як давно це було. Шість років тому...

Прянким дурманом пахнуть розквітлі по всьому Донецьку троянди. У чоловіка в гору йде бізнес, хоч і невеликий, але дохід і задоволення приносить. Син готується до випускного. Світлана робить журналістську кар'єру. І тут, як грім серед ясного неба, в Донецьк приходить війна. Починаються обстріли і нальоти, місто наповнюється солдатами і військовою технікою, у людей паніка, що межує з істерією. Мирні жителі масово залишають обласний центр. Серед них і поранена Світлана.

- Світлано, уяви, якщо завтра скінчиться війна, яка буде твоя перша реакція?

- Перша емоція – я не повірила. Конфлікт затягує і логіка відступає. Перший рік ми дуже вірили, що ось ще трошки, ось ще чуть-чуть і все закінчиться. Не знаю, де пройшов той розділ, коли я перестала вірити, що він скоро закінчиться і зрозуміла, що це надовго. Це був, напевно, 15 - 16 рік. Зараз мені не віриться, що конфлікт коли-небудь закінчиться, хоча чисто розумом я розумію, що закінчуються всі конфлікти, якими б вони довгограючі вони не були. Закінчилася навіть 100 річна війна.

Реально страшно усвідомлювати, але моєю першою реакцією буде недовіра. Сьогодні на Донбасі двадцять дев'яте перемир'я, двадцять вісім попередніх так і не привели до миру. Якщо я раптом почую, що закінчилася війна, то кинуся шукати офіційне підтвердження, причому з кількох джерел. Можливо навіть з російських. Не впевнена, відчую чи якесь полегшення, тому що як журналістка і як людина я розумію, що такі виразки швидко не затягуються, тому навіть формальне закінчення конфлікту і передача території під контроль України не принесуть швидкого щастя.

Навіть якщо будуть виконані всі мінські домовленості - передача 400 км кордону під контроль України, роззброєння всіх незаконних військових формувань, вибори за українським законодавством і так далі - цього буде недостатньо.

Такі зяючі рані не зарубцюються відразу. Це біль, яку ми не усвідомлюємо до кінця, і ще не скоро усвідомимо.

- У сучасній історії є приклади закінчення війн. На твій погляд, яка модель буде у нас?

- Так, приклади були. І возз'єднання земель, і поділ країн. Якщо взяти, приклад, Німеччини, то при зведенні Берлінської стіни, коли країна розділилася на НДР і ФРН, були жертви серед мирного населення. Гинули ті, хто намагався перетнути стіну, але не було свідомого знищення, не було гарячої фази конфлікту. І коли стіна впала - народ швидко зміг возз'єднатися, так як розумів свою приналежність до однієї нації. Вони були монолітні в своїх сподіваннях.

У нас же - міна уповільненої дії, закладена на довгі-довгі роки вперед. У нас народ розділений ментально. Мене не так хвилює відкрите протистояння. Прихильники Росії є і на українській стороні. Мене хвилює довгограюча «підки-

лимна» війна. Особливо лякає скажена популярність партії Шарія - відкритого російського пропагандиста, україно-ненависника. І ці політичні сили демонструють впевнене зростання і не виключено, що пройдуть в Раду наступного скликання, пройшовши необхідний прохідний бар'єр.

Відкриті прихильники Росії, коли Україна переможе і поверне на свої території, просто виїдуть в Росію. У багатьох там вже є російські паспорти. Мене хвилює категорія людей, які залишаться там, але затаять образу на українську владу. Особливо ті, хто в ході війни втратив близьких. І це вже не ідеологія, це - кров. Коли у тебе загинули батьки, чоловік, діти, ти не думаєш про ідеологію і концепцію об'єднання, ти думаєш про... помсту. І такі сім'ї у нас будуть з обох сторін. З ними потрібно буде працювати. Тільки як? Чим можна втішити людину, у якої вбили близького? Що можна сказати батькові десантника, який 4 дні чекав, що його сина витягнуть пораненого, але так і не дочекався? Що можна йому сказати? І ми повинні розуміти, що такі сім'ї є і по ту сторону, і поїдуть далеко не всі. І ось це саме проблематичне. Залишиться населення, яке буде не просто противиться Україні, а ненавидіти її і чекати слушного моменту для помсти.

- Світлано, ти бачиш хоч якісь шляхи вирішення цієї складної проблеми?

- Ні. Я ставлю себе на місце людей. Ми виїхали в липні 2014

року. Особисто я не втратила нікого з рідних і близьких. Я втратила дві квартири, у чоловіка грубо відібрали бізнес. Але я бачила, як на моїх очах гинула людина. Вийшла на вулицю, поруч йде дідусь в магазин за молоком. Раптом обстріл, шумно так стало, страшно, і тут раптом старий впав на землю від поранення і помер. І не ясно, хто стріляв, звідки. Провокація це була, чи спеціальний військовий хід. У звичайного жителя просто не було можливості верифікації такої інформації.

Траплялося, резонансне, наприклад, обстріл тролейбуса, коли загинуло відразу велику кількість людей. Тоді чітко верифікувати, тому що встановили час обстрілу, місце, звідки він вівся. Були проведені всі необхідні виміри: як лягли осколки, напрямок траєкторії обстрілу. Обстрілів було багато, але далеко не в кожному випадку ОБСЄ приїжджало і фіксувало.

До будинку моєї мами прилетіло три снаряди, причому один встромився в землю біля під'їзду, так і залишився не підірваним. У квартирі винесло скла вибуховою хвилею, невістці посікло все тіло осколками, відкинуло так, що вона спиною вибила двері. І зараз невідомо, хто стріляв і звідки. Тому у мене немає варіантів, як повинна закінчитися війна. Не знаю, просто не знаю. Якщо державою будуть розроблятися якісь рішення, я постараюся знаходити в них конструктивні зерна і буду рішуче протистояти бюрократії та відвертого абсурду. Я - за конструктивізм в питаннях закінчення війни і налагодженні миру.

Можливо, для відновлення миру буде потрібен якийсь колективний розум. Але, не на рівні урядової комісії, коли сядуть бюрократи, які не мають ніякого поняття про суть питання, які не знають на власному досвіді, що це було і як це було. Виділять якусь кількість лярдів, ці лярди успішно розтягнуть по кишенях чиновники, як у нас бувало мільйон разів, а проблема залишиться. Проблема величезна - вирішувати будемо десятиліттями.

- Якщо завтра закінчиться військовий конфлікт на сході України, чи плануєш ти повертатися в Донецьк?

- Ні. У 14-15 роках ми вірили, що конфлікт закінчиться, тим більше наша армія наступала. Звільнили Слов'янськ, Краматорськ, блискуче звільнили Маріуполь. Кільце звужувалося. А потім Росія ввела свої війська і тоді надія пропала. Ось точно так же змінювалися мої уявлення про те, чи повернуся я в Донецьк. Спочатку ми вірили в те, що це все скоро закінчиться, і ми ось-ось повернемося до своїх домівок. Ми сиділи на валізах не в буквальному сенсі слова, а в моральному. Тоді ми морально були готові до повернення, тому що подумки і ментально ми були там. Перелом настав у 2017 році, коли я зрозуміла, що, ні, туди вже не повернуся. Це сталося не одномоментно.

Зв'язки рвалися по ниточці. Днями, місяцями, роками. Одного разу дізналася, що моя однокласниця, дуже близька подруга, з якою ми 10 років провели за однією партою,

дуже полюбила Росію. Для мене це був шок. Мені в голову не могло прийти, що вона перекинеться на ту сторону.

Я розумію людей, які залишилися там фізично, але не ментально. Наприклад, у мого приятеля батьки паралізовані. Куди він поїде? Як він поїде з двома паралізованими людьми похилого віку? Але в душі він залишився проукраїнським. Я знаю людину, яка виривалася в Маріуполь просто, щоб походити по українській території, подивитися прапори. А є люди, які підтримали і прийняли російську сторону. І я цим людям цього ніколи не пробачу!

Яке-то колективне прощення можливо, але конкретне - немає. Я не прощу нікого з тих, хто підтримав анексію.

У свою квартиру там, в Донецьку, я теж не хочу повертатися. Аж надто гіркі спогади мене з нею пов'язують. Вона перестала бути моїм домом - фортецею, де ти відчуваєш свою безпеку.

- Що ж сталося?

- Я там була сильно поранена. Лежала вночі в своїй квартирі і стікала кров'ю, знаючи, що швидка під обстріл не приїде. Ні рятувальники, ні медики під обстріл не їдуть. Я знала, що мені треба якось протриматися до ранку. Залила рану хірургічним клеєм, перев'язала наволочкою, напилася знеболюючого. Вранці, коли прийшла до тями, подивилася

на цю вимазані кров'ю квартиру, і зрозуміла, що потрібно бігти. Що я вже туди більше не повернуся ніколи.

Дві доби, пройшовши блокпости, через Костянтинівку я добиралася до Києва. Тут мене прооперували. Почалося зараження крові, гнійна флегмона. Лікар сказав, встигла вчасно, ще б пару діб і довелося б робити ампутацію - гнійний процес дійшов до сухожилля.

Тому, хоч фізично квартира у мене в Донецьку залишилася, морально - я не хочу туди повертатися. Коли Донецьк стане українським, я буду туди приїжджати туди в гості, щоб повертати його в ментальне, інтелектуальне і фізичне поле України.

- Світлана, коли закінчиться війна, як ти думаєш, що буде з економікою на пост окупованих територіях?

- Думаю, буде повна криза! Заводи в Росії вивезли ще в 14 році, причому в першу чергу вивезли високотехнологічне обладнання. Компактне - нові сучасні лінії. Шахти почали масово затоплювати водою. Теж не відразу. Будь-яка промисловість вимагає інвестицій. При України власники розуміли, що чим більше вони вкладуть в шахту, фабрику, завод, тим продуктивніше вони буде працювати. Тим нижче буде собівартість продукції, і тим більше вони будуть конкурентоспроможна на ринку. Зараз на донецьких підприємствах і шахтах немає власників, це тимчасові виконавці,

завдання яких вичавити буквально насухо, як лимон. І ось саме тому там буде криза економіки. За 6 років, це я вам з упевненістю можу сказати, що не було ніяких інвестицій в промисловий комплекс Донбасу. 100% - не було. До того ж, затоплення шахт призведе до екологічної проблеми. Вода витіснить шахтний газ метан і почнеться вибухонебезпечна ситуація. Важкий газ буде накопичуватися в підвалах житлових будинків, і будь-який невчасно запалений сірник зможе призвести до вибуху.

Підтоплення шахт призведе до заболочування території і як наслідок, провалів. Такі випадки вже були. Розвал підприємств плюс екологічні проблеми зроблять Донецький регіон суперпроблемною територією. Але вихід, я думаю, є. Донецьк завжди славився інженерами, технічними фахівцями, айтішники. Тому, коли регіон повернеться в Україну, потрібно буде робити ставку саме на ці спеціальності. Індустріальний Донбас може перетворитися в мекку високих комп'ютерних технологій. І це стане виходом з важкої економічної ситуації. Замість індустріалізації буде інтелектуалізація Донбасу.

- І все-таки, не буду питати коли, запитаю, як закінчиться війна?

- Повною перемогою України! Я в цьому не сумніваюсь. Не знаю коли - умовно завтра, через тиждень або рік. Але знаю як - перемогою України.

Донбас - це наше, українське. Для Москви - це валіза без ручки, ні приший - ні прістегай. Поки вона його тягне, хоч і важко, але рано чи пізно вони цей чемодан кинуть. Чи не тому, що у них прокинеться совість або прийде хороший правитель, а тому що прийде момент, коли тягнути цю валізу стане важко. Моральні, матеріальні та фізичні затрати будуть превалювати над витратами і воно само собою відпаде.

Військового шляху не буде. Донбас дуже густо заселений, а штурм міської забудови - це неминучі жертви. Я не думаю,

що Україна на це піде. Україна не стане волочити за собою кривавий слід. Швидше за все, як плід дозріває і падає на землю, так і Донбас, і Крим впаде на українську землю з жадібних російських ручок. Донбас раніше, Крим пізніше. Але те, що вони повернуться до складу України - у мене немає ні найменшого сумніву. Це наше! А для них - взяв, погрався, навернув кривавої каші, а потім заберіть назад і

вирішуйте ваші проблеми. Я точно знаю:

На додаток:

На планеті Земля налічується понад двісті спірних територій. Країни ділять між собою і маленькі кусочки землі, і великі частини суші, включаючи області та провінції.

У більшості випадків боротьба йде не за саму землю або людей, а за ті ресурси, які є на території - нафта, газ, вугілля. Є конфлікти сучасні - Крим, Донбас. Є й такі, які тягнуться тисячоліттями.

Найбільшим завойовником чужих земель сьогодні є Росія. Не без її участі розгорілися війни в Абхазії, Нагірному Карабасі, Придністров'ї, Донбасі. Крим - взагалі приклад географічної нахабства і нехтування світової дипломатії апріорі. Однак і у самій Росії є десяток спірних територій, на які претендують інші країни. Наприклад, Івангород і Печерський район - на них претендує Естонія. Японія вважає Курильські острови своїми. Фінляндія оскаржує частину Карелії. Гори Бакду - спірна територія між Північною Кореєю і Китаєм, на яку також претендують Тайвань і Південна Корея. І навіть за льодовики ведуться війни. Наприклад, льодовик Сіачін і область Салторо - захоплені Індією в 1984 році, їх оскаржує Пакистан.

Найбільша кількість спірних земель знаходиться на Євро-

пейському континенті, Африка теж схильна до географічним конфліктів. Там, суперечки йдуть за місця, де є вода і інші природні ресурси.

Матеріал створено в рамках проекту «Reach Out», який реалізує «Українська мережа освіти дорослих та розвитку інновацій» (Мережа розвитку) у партнерстві з «Comparative Research Network EV» за фінансовою підтримкою Міністерства закордонних справ Німеччини.

http://vistiternivki.com.ua/?p=20222

ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВИБУХУ

Валентина Бикова

Війна на сході України призвела до того, що наша країна потрапила до сумного антирейтингу. Зокрема, у 2018 році вона входила до п'ятірки країн з найбільшим числом жертв мінно-вибухових травм. Згідно зі статистикою міжнародного оператора з гуманітарного розмінування The Halo Trust, з травня 2014 по серпень 2020 від вибухонебезпеч-

них залишків війни (ВЗВ) постраждало 2 185 осіб, у тому числі, понад 953 цивільних, серед яких 130 дітей. І якщо система фізичної та психологічної реабілітації поранених військових в цілому сформована та працює, некомбатанти, частіше за все, стикаються з порушенням свої прав на реабілітацію та соціальне забезпечення. Це відбувається через те, що в їхніх медичних картках стоїть запис не «мінно-вибухова травма», а «загальне захворювання»,

або «побутова травма», що позбавляє їх можливості отримати статус «інваліда війни» та відповідні пільги.

– В результаті моніторингового дослідження, яке проводили у Слов'янську та Краматорську, ми отримали інформацію, що статус особи з інвалідністю внаслідок війни отримала 51 особа (інформація станом на 30 січня 2020 року) , але основна маса цивільних осіб, які були поранені, все ще не охоплена належною соціальною допомогою, – розповідає адвокат Наталія Аляб'єва, позаштатний консультант Проекту ОБСЄ/БДІПЛ. – Основна причина в тому, що дуже складна процедура отримання даного статусу. Вона накладає на осіб з інвалідністю невідповідні вимоги щодо надання документів, які підтверджують обставини отримання ними поранень. По-друге, у всіх довідках МСЕК, виданих цивільним особам, що були поранені, стоять позначки «побутова травма», не вказується, що особа отримала поранення або інші ушкодження здоров'я внаслідок військового конфлікту, чи то було поранення внаслідок мінно-вибухового предмету, обстрілу, підриву на розтяжці або інших дій військового характеру. Слід відзначити, – продовжує правозахисниця Наталія Аляб'єва, – що більшість цивільних осіб, що отримали поранення, все ще живуть на територіях, де велись бойові дії. Звіти міжнародних неурядових організацій свідчать про те, що на цих територіях відсутні деякі державні та комунальні послуги, є велика проблема з пошуком роботи та працевлаштуванням. Багато цивільних, які отримали мінно-вибухові

травми, вимушені жити з уламками, що залишились у тілі, що створює додаткові проблеми. У зв'язку з цим, одним з не багатьох постійних та стабільних джерел прибутку для осіб, що проживають у буферній зоні, залишається соціальне забезпечення, що його надає держава.

У травні 2018 року дію закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» було також поширено на цивільних осіб, які отримали поранення внаслідок воєнних дій на Донбасі. Закон передбачав, що некомбатанти, які отримали такі травми, матимуть право на широкий пакет соціальних пільг, який забезпечить їхні мінімальні соціальні потреби. Але з отриманням соцдопомоги від держави є певні проблеми.

– Процедура отримання цього статусу для цивільних містить певні дискримінаційні положення, – пояснює адвокат Наталія Аляб'єва. – З дії закону виключено осіб, які отримали поранення після 1 грудня 2014 року на тимчасово непідконтрольній уряду територіях, а також цивільних осіб, які отримали поранення з 1 грудня 2014 року по 5 травня 2015 року, у зв'язку з тим, що розділення на підконтрольні та тимчасово непідконтрольні території було законодавчо закріплено лише 5.05.2015 р. Таким чином, з дії закону було виключено цивільних осіб, які у цей період отримали травми, пов'язані з бойовими діями, у тому числі, мінно-вибухові. Фактично, це є нічим іншим, як відмовою держави від прийняття на себе відповідальності за

своїх громадян, які отримали поранення у ситуації, коли державним органом було важко перевірити, за яких обставин це відбулося.

За думкою правозахисниці Наталії Аляб'євої, виходом з цієї ситуації могло б стати спрощення процедури щодо отримання статусу «інвалід війни», а також внесення змін у законодавство, зокрема, прийняття проекту Закону 1115 «Про статус і соціальний захист мирних (цивільних) громадян, які постраждали внаслідок бойових дій чи збройних конфліктів».

Для фізичної та моральної реабілітації цивільних, які постраждали від мінно-вибухових травм, Україна могла б залучити міжнародних донорів. Але тут також є певні проблеми.

Тимур Пістрюга, підполковник запасу, виконавчий директор компанії Demining Solutions, яка працює у галузі гуманітарного розмінування на сході України, відзначає, що надання допомоги постраждалим від мін та вибухонебезпечних предметів (Mine Victims Assistance) є невід'ємною частиною протимінної діяльності, яка регулюється міжнародним стандартом IMAS.

– Країни, які виділяють донорську допомогу під протимінну діяльність, автоматично виділяють її також під Mine Victims Assistance, – пояснює Тимур Пістрюга. – Але щоб все це було, Україна має насамперед імплементувати Закон України «Про протимінну діяльність», якій передбачає створення Національного органу з протимінної діяльності та Центру протимінної діяльності (два органи: адміністративний та оперативний). Центр має акумулювати всю інформацію про постраждалих, вести свою базу даних та їхній облік. І таким чином, запрацює вся ця система. І насправді будуть отримувати гідне фінансування люди, які потребують цього. Такі центри було створено в інших країнах – Департамент протимінної діяльності в Іраку при Міністерстві внутрішніх справ, ANAMA в Азербайджані (Національна агенція з розмінування територій), CROMAC у Хорватії (Центр протимінної діяльності). Не знаю, чому за сім років Україна не створила такий орган.

Про важливість створення в Україні єдиного Центру з протимінної діяльності, також говориться у звіті міжнародної

неурядової організації DRC-DDG. Зокрема, у звіті відзначається необхідність запуску в Україні інформаційної системи, щодо жертв мін або ВЗВ та пов'язаних з цим нещасних випадків. Відповідні статистичні дані зараз отримують

МВС, МОЗ, Міноборони, ДСНС, а також українські та міжнародні неурядові організації, які займаються протимінною діяльністю, але ця інформація не об'єднана в єдину базу даних. Це не дає можливості систематизовано зберігати та аналізувати її. Також це позбавляє можливості використати цю статистику для підвищення прозорості процесу отримання цивільним населенням офіційного статусу осіб, які отримали поранення внаслідок збройного конфлікту. Подальше зволікання з боку держави зі створенням єдиного Центру з протимінної діяльності не дозволяє задовольнити потреби постраждалих і унеможливлює розробку цілісної державної стратегії та отримання належного фінансування від міжнародних донорів.

Матеріал створено в рамках проекту «Reach Out», який реалізує «Українська мережа освіти дорослих та розвитку інновацій» (Мережа розвитку) у партнерстві з «Comparative Research Network EV» за фінансовою підтримкою Міністерства закордонних справ Німеччини.

https://www.real-donbass.info/vazhnoe/zhittya-pislya-vibuhu.html

ІСТОРІЇ ВПЛИВУ

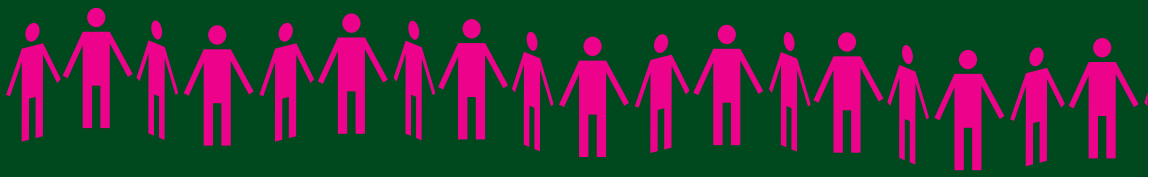

Збір, курація* та створення ефекту за допомогою цифрового формату Розповідь історій (Сторітеллінг)

ВСТУП

Історії можуть бути засобом, яким люди випрацьовують свої думки та ідеї: вони можуть бути дослідженням, пошуком значення або пропозицією для інших. Історії людей про їх досвід надають корисну інформацію про те, що коїться в життях та громадах. Історії -це цінний ресурс якісних даних, які можна використати, щоб інформувати про досягнення дослідницьких проєктів, глибоко розуміти питання, що стосуються громад, бути каталізаторами змін у сервіс-дизайні, консультувати місцеві та національні програми та політику тощо.

З точки розвитку громад, історія - це корисний інструмент, який допомагає людям дізнатись про їх місце у власному житті та громаді. Багато організацій збирають історії, що пов'язані з громадами з якими вони працюють, але у способі вибору, викладання та подання досі бракує спільної методології, яка може забезпечити ефективний вплив на зацікавлені сторони (стейкголдери) та осіб, що приймають рішення (десіжн мейкерів).

Метод «Our Voices» (Наші Голоси) прагне знайти інноваційні шляхи курувати історії людей так, щоб ідеями, меседжами та їх знанням можна було краще ділитися з людьми, групами та організаціями, які зможуть використовувати їх

* Курація - Так називається новий формат роботи з контентом, коли редактор підбирає, збирає, компонує і коментує контент по темі.
https://www.aka-media.ru/news/657/

для створення позитивних змін у громадах по всій Європі. Враховуючи контекст Інтернету та цифрової ери, поняття «курація контенту» широко використовується для опису процесу збору, організації та подання інформації стосовно певної теми.

Коли ми використовуємо вираз «курація історії»?

В рамках методу «Our Voice» ми використовуємо вираз «курація історії», як парасольковий термін, що враховує аналіз історії, цифрову презентацію та розповсюдження історії. Широко оглядаючи, курація історії- це процес з двома складовими: 1) переглядання історій, щоб з'ясувати їх ключові повідомлення і 2) упакування цих ключових повідомлень за допомогою цифрових інструментів. Такі активності в одному пакунку представляють ключові висновки з історій таким чином, щоб зв'язати їх із ключовими особами (десіжн мейкерами), які приймають рішення, які можуть використовувати їх для підтримки прийняття рішень.

Перші три розділи глави сфокусуються на цих сферах детально - збір, курація та створення ефекту з історіями.

ЗБИРАННЯ ІСТОРІЙ

ЯК ЗБИРАЮТЬСЯ ІСТОРІЇ

Цей розділ книги досліджує як історії збираються. Хоча процеси розповіді та збору не є ключовим акцентом методу «Our Voices», це невід'ємно пов'язано з курацією історій. Коли ми проводимо вторинне дослідження програм сторітеллінгу, то можемо побачити, що тренінгова діяльність у цій площині достатньо загальна по багатьох країнах Європи та також в США. Використовуючи це дослідження та консультації із зацікавленими сторонами (стейкголдерами), включаючи людей, які пройшли сторітеллінгову діяльність та тренінги, організації, які впроваджують тренінги по сторітеллінгу (наприклад, Story Center в США) та організації, що збирають історії (як BBC у Великобританії), цей розділ досліджує багатогранний спосіб створення історій, те, як вони розповідаються та пошук джерел.

ЕТИЧНІ МІРКУВАННЯ

Коли працюєш з історіями, етика - це ключова частина будь-якої дискусії. Учасники редакції BBC-online багаторазово обговорювали, як для них важливо мати різноманітність голосів, представлених на їх веб-сайті. Цей принцип був не просто особистим переконанням співробітників, з якими ми консультувались, а також ключовим принципом організації.

ЗБИРАЄМО ІСТОРІЇ ПО ГРОМАДАХ

Наші дослідницькі та посередникові бесіди ідентифікують те, наскільки багатьма способами люди збирають історії. Марко Лампуньяні з Cooperativa Tuttinsieme в Італії виділяє дві методології. Перша - це методологія 'рівний рівному' (peer-to-peer). Як він зазначає, ключовим в цієї методології є те, що різні люди - інсайдери проєктів, куратори історій та люди з громади - всі сидять разом і діляться своїми історіями. Тому підхід полягає в тому, щоб «поділитися своїми історіями», а не «розповісти свою історію». За словами Марко, це допомагає людям відкритися. Його другий метод включає ігрові та мистецькі форми. Він використовує їх, коли працює з молоддю та залучає її у розпис стіни або до драматичних вправ, як способу вивчення їхніх історій та ідей. Це схоже деяким чином з проєктом Eurbanites, який використовує гейміфікацію та рольові ігри, щоб допомогти людям досліджувати міські проблеми.

YDA є членом Європейської мережі мобільності, яка працює з молоддю у віці від 15 до 35 років, щоб забезпечити їм молодіжний обмін та навчальні заходи. Вони використовують сторітеллінг як частину їх процесу оцінки. Такі історії досвіду людей або пишуться, або знімаються на відео. Серед них були історії з арабських країн, звідки люди ділилися досвідом по правах людини або гендерної нерівності. Наразі історії збираються тренерами під час або після різних навчальних заходів.

Inspiring Communities, Together, які знаходяться в Солфорді (Британія) є членами Institute of Community Reporters (Інститут Громадських Репортерів). Вони використовують ряд методів звітування спільноти, щоб допомогти людям розповідати власні історії, використовуючи цілий ряд засобів масової інформації (наприклад, відео, фото тощо). Вони, як правило, не виконують ці заходи суворо відповідно до загальних програм ICR, а замість цього беруть основні принципи та або вбудовують їх в інші програми та проєкти, або здійснюють їх менш структурованими способами, які включають в себе розгляд історій, їх планування, базові технічні тренінги та групові обговорення. В рамках цього процесу, учасники рецензують історії один одного і таким чином, знаходять свої ключові посилання, меседжі та комунікаційні техніки, використані в оповідях.

КЛЮЧОВІ ІДЕЇ – ЯК ОРГАНІЗУВАТИ СТОРІТЕЛІНГ

Шведська програма «Сміливість розповісти свою історію психічних захворювань» сфокусована на створенні середовища підтримувального сторітеллінгу для того, щоб допомогти людям почуватися впевнено, відкриватися та ділитися історіями. Під час консультацій з колишнім учасником програми сторітеллінгу для такої громади, також було встановлено ряд інших ключових ідей щодо розробки навчальної програми. Вони включають:

1. Не мати багато паперової роботи та зберігати програму активною.
2. Не намагатися висвітлювати занадто багато інформації та тем на кожній сесії. Переконайтесь, що у людей достатньо часу для виконання завдань, а також для перерв.
3. Ретельно продумайте місце та зручності, які ви надаєте. Оплата витрат на поїздки є ключовою проблемою для деяких людей, і щоб зробити участь в програмі більш доступною для певних людей, цей бар'єр потрібно подолати.

Хоча ці ідеї випливають із досвіду сторітеллінг програм, вони однаково можуть бути застосовані та до тренінгових програм з кураторства.

КУРУЄМО ІСТОРІЇ

ЯК ІСТОРІЇ РОЗУМІЮТЬСЯ ТА ОФОРМЛЮЮТЬСЯ

Цей розділ книги досліджує як історії куруються. Він спирається на консультації із зацікавленими сторонами (стейкголдерами) з усієї Європи, включаючи тих, хто може відвідувати програми тренінгів з кураторства (тренери та учасники), ті, хто проводить курсові тренінги (Inspiring Communities, Together / Громади, що надихають, разом у Великобританії), люди та організації, які в цей час займа-

ються курацією історій та контенту (NARUD у Німеччині), та організації, які можуть використовувати кураторський вміст (The Metropolitan City of Milan, Італія). Також включається вивчення результатів вторинного дослідження існуючих тренінгів з кураторства.

ЩО ТАКЕ КУРАЦІЯ ІСТОРІЇ?

Зацікавлені сторони (стейкголдери) загалом розуміють, що термін курація означає об'єднання різних елементів для того, щоб визначити ключові теми/теми/тенденції в них та представити їх іншим. Це, як правило, напряму пов'язано з мистецтвом та музейною курацією. Більшість наших стейкголдерів розцінили це як гарний термін, однак деякі з них (переважно представники академічного чи традиційного досвіду) визнали це проблематичним, оскільки вважали, що це може призвести до плутанини.

На запитання про те, який інший термін можна використовувати, стейкголдери запропонували такі терміни, як редагування чи редакційна стаття, які, на їх думку, не мають однакових конотацій. Сенс у тому, що редагування - це дія або екземпляр чогось, що редагується, тоді як редакційна стаття - це стаття у виданні, що дає думку своїх редакторів щодо даної теми чи поточної події. Однією з проблем, яку намагається подолати метод «Our Voices», є розширення розуміння того, що таке курація історії та значення курації історії для різних зацікавлених сторін. Це може

передбачати створення загальноєвропейського дискурсу навколо цієї теми.

РОЗУМІННЯ ІСТОРІЙ

Як зазначено у вступі до цієї частини, хоча збір історій є досить поширеним явищем, методології навколо розуміння цих історій та використання висновків у них набагато менші. Не існує універсального підходу, а сфера курації історій нещодавно виникла та розвивається.

Використовуючи різноманітні підходи Institute of Community Reporters (Інститут Громадських Репортерів) розробив процес аналізу, який прагне зрозуміти окремі історії та їх зв'язок з іншими історіями. Хоча конкретна аналітична діяльність, яку вони проводять, варіативна, вона підкріплена основною метою збереження автентичності та голосу, що проявляється в межах окремих історій схильних до курації, та за допомогою триступеневого процесу. По-перше, визначаються теми в оповідях (тобто, про що говорять люди), друге з'ясовується зміст історій (тобто як люди говорять про свої теми) і нарешті, досліджується контекст історій (тобто чому люди говорять про ці теми таким чином). Таке робиться для кожної окремої історії й з цього вже створюється сукупність колективних уявлень, які висвітлюють як тенденції, так і відхилення від набору історій. Цей процес викладається у їхній дводенній програмі співпраці з питань звітування громади (2-Day

Community Reporting Co-Curation).

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КУРАЦІЇ ІСТОРІЙ

Загальний консенсус між стейкголдерами полягав у тому, що презентація кураторських історій повинна бути гнучкою і визначатись аудиторією, а також тим, як історії слід використовувати. Було підкреслено, що коротші форми презентації, такі як короткі відео, підсумкові фільми тощо, були кращими, аніж довгі звіти, оскільки вважалося, що їх не читають і не приділяють уваги, яку в них має бути, оскільки люди завжди «зайняті». Однак у деяких колах зацікавлених сторін (тобто більших інституцій) у таких країнах, як Великобританія, якщо ці короткі формати презентацій не супроводжуються звітом, вони можуть не мати достатньої довіри, щоб стати каталізатором масштабних змін.

Катя Розетто з Metropolitan City of Milan озвучила загальні настрої стейкголдерів, сказала, що коли ваша цільова аудиторія - державні установи, звіти часто занадто довгі, і що інфографіка, що супроводжується рефератом, може бути більш ефективним способом презентації. Однак, NARUD використовує статистичні дані, які вони генерують, для складання щорічного звіту про випадки дискримінації у Берліні та діляться їм з місцевими органам влади. Організація формально не готує персонал у цьому процесі (тобто визначення категорій, створення статистичних да-

них, написання звітів), а натомість передає знання за допомогою неформального індивідуального наставництва.

Хоча статистика та візуальне представлення даних з історій можуть бути ключовими для певних стейкголдерів, медіавихователь з італійського Azione Solidale Клаудіо Поліні стверджує, що залучити аудиторію та сконтактувати з нею важливо за допомогою емоцій. Він вважає, що «холодні дані» мають завжди супроводжуватися презентацією або історією людини. А Стівен Барнетт з Euclid Network констатує, що такі елементи історій реальних людей допомагають політикам краще взаємодіяти з доказами та даними під час втілювання їх у життя. Наші дослідження існуючих кураторських програм показали, що думка про аудиторію та про те, як пов'язати з нею історії, є ключовою частиною будь-якого процесу курації.

ТРЕНІНГ З КУРАЦІЇ

Хоча наші дослідження виявили докази існування деяких програм курації історій, програм, які активно залучають громади до курації власних розповідей в соціальних цілях, небагато. Говорячи про мотивацію людей відвідувати такі навчальні програми, Єва Зіедан з COSV, яка працює над збіркою та курацією історій з конфліктних країн, заявляє, що почуття належності до громади може спонукати людей відвідувати тренінги кураторів. Це може бути підтверджено тим, що вони хочуть покращити своє становище, як

група чи громада. У Великобританії Community Reporting у Манчестері заявили, що їх мотивація брати участь у курації історій стосувалась менше цифрових навичок, а більше бажанням бути частиною чогось та створювати зміни. Виклик зробити тренінг з кураторства доступним для всіх визначили Inspiring Communities, Together з Солфорду, які працюють із громадами для створення діалогу та змін. Вони висловили занепокоєння щодо технічних навичок та здатності людей брати участь у курації історій, наприклад, під час редагування відео чи написання звітів. Це бар'єр, який метод «Our Voices» прагне подолати за допомогою інклюзивних тренінгів.

СТВОРЕННЯ ВПЛИВУ

ЯК ІСТОРІЇ ПОВ'ЯЗАНІ З ТИМИ, ХТО ПРИЙМАЄ РІШЕННЯ

Цей розділ книги досліджує способи використання історій людей для створення впливу, зміни ситуацій у громадах та впливу на процеси прийняття рішень (десіжн мейкінг). Він спирається на консультації із зацікавленими сторонами (стейголдерами) з різних секторів (як, наприклад, Swedish Partnership for Mental Health та Hjärnkoll), організаціями, які використовують курований контент, щоб інформувати про свої рішення (як Greater Manchester Public Service Reform team / Команда з реформування державної служби у Великому Манчестері, Великобританія) та організації, які

користуються посібником з сторітелінгу, щоб інформувати про свою практику (YDA, Німеччина).

ПІДКЛЮЧАЄМО ІСТОРІЇ ОНЛАЙН

Інтернет забезпечив низку способів розповсюдження інформації та ідей.

Під час розмови з Лі Аспен та Крісом Бартлеттом про курацію BBC в Інтернеті та на веб-сайті з'явилося кілька ключових знань:

- Менше ніж 50% людей дивляться за межі першого «згину» веб-сторінки (тобто верхньої частини). Тому там повинні бути найважливіші частини або ключовий зміст.
- Вони застосовують цільові (таргетовані) стратегії розсилки електронної пошти, в яких вміст адаптується до інтересів одержувачів. Однак вони також містять деякі «сюрпризи», щоб змусити людей поглянути на «нові» речі, що базуються на етиці BBC: навчати, інформувати та розважати.
- Люди, як правило, хочуть знати про вплив речей на їхнє життя. Тому відповідь на питання «як це впливає на мене?» має бути надана для того, щоб зробити зв'язок контенту/змісту з людьми.

Своєчасність це ключ - зміст повинен відповідати контек-

сту, в якому він випускається (себто річниці, дні обізнаності тощо).

Іспанська програма тренінгу «Сторітеллінг: розповсюдження та цифрове збереження» (A Spanish training programme - Storytelling: Dissemination and digital preservation) надане Factoría Digital Creative Hub відповідає цим настроям. Основна увага в їх навчанні полягає не лише у використанні онлайн-платформ та цифрових інструментів для збереження історій, а й у підтримці їх в інтерактивному та доступному для громадськості способі. Тим самим продовжується «життя» історій та посилюється взаємодія людей з історіями.

ПІДКЛЮЧАЄМО ІСТОРІЇВ З РЕАЛЬНОГО СВІТУ

Використовуючи історії, зібрані через рух Community Reporter (Громадський репортер) People Voice Media запустило низку подій 'Бесіда змін', які пов'язують ключові ідеї реальних історій людей про їх власний досвід з іншими зацікавленими сторонами (стейкголдерами), такими як постачальники послуг та політики. Нещодавно вони співпрацювали з командою по Великій реформі державної служби в Манчестері (GMPRSR). У партнерстві вони збирали історії, що проливають світло на життя людей, які проживають у районах, що зазнали наслідки останніх реформ в регіоні. На додаток до цифрової курації - себто інтерактивних звітів та тематично змонтованих фільмів

- вони також використовували Бесіду змін, щоб зв'язати меседжі історій з особами, які приймають рішення (десіжн мейкерами). Цей фасилітований воркшоп, що відбувся у Манчестерському центрі міста, зібрав жителів, працівників державних служб та політиків для обговорення деяких ключових ідей з історій з усього Великого Манчестера.

Сила цього типу реальних світових зв'язків, на думку Рейчел Дайсон з команди GMPSR, полягає в його здатності об'єднати людей з різних верств суспільства та з різною участю у державних сервісах для обміну ідеями. За словами Рейчел, ключовим викликом у залученні політиків до взаємодії з даними такого типу (історіями) є зміна їх головного простору та того, як вони отримують інформацію. Для політиків також є проблемою - що «робити далі» з наданим матеріалом. За словами Рейчел, історії мають бути пов'язані з політичними концепціями, тоді вони можуть мати значення у її середовищі.

ВИКОРИСТОВУЄМО ІНФОРМАЦІЮ З ІСТОРІЙ

Ряд зацікавлених сторін (стейкголдерів) розповіли про те, як вони зараз використовують історії для інформування про свої практики. YDA, наприклад, використовує оцінні історії, які вони збирають, щоб повідомити про них у внутрішніх звітах. Інші історії використовуються для розповсюдження та маркетингу діяльності організації. Таким чином, історії спрямовані на однолітків, молодіжних ви-

кладачів, донорів та зовнішнього партнера.

Подібно до того, як команда GMPSR у Великобританії використовує історії, Катя Россетто з Metropolitan City of Milan (Столичне місто Мілан) каже, що історії постачальника послуг допомагають їм зрозуміти, як громадяни сприймають нас і наші втручання, як ми можемо змінитись, щоб задовольнити їх потреби. Вона розглядає цей процес як роль у створенні кращих відносин та комунікації між державними установами, підприємствами та громадянами.

Антоніо Делл'Атті з бізнес-інкубатору Fabriq, що спрямований на просування соціальних інновацій у Мілані, припускає, що дані, отримані в процесі курації, також можуть бути корисними в його організації, щоб зрозуміти, чому ми маємо труднощі із залученням певних осіб до наших ініціатив. Це може бути використано для зміни їхнього підходу до участі у певних демографічних показниках, а також про те, як вони будують свої навчальні програми.

ПОСИЛЕННЯ ГОЛОСІВ

Ключовим для залучення до сторітеллінгу тих, хто приймає рішення (десіжн мейкерів), є посилення і різноманітність голосів людей, що беруть участь у процесах прийняття рішень. Говорячи про те, як Swedish Partnership for Mental Health and Hjärnkoll (SPMH) підтримує людей з досвідом психологічного захворювання, ділитися своїми

історіями, Мартен Янссон заявляє, що вони підтримують їх у розвитку навичок спілкування, а також впевненості в тому, щоб проговорювати свої історії. Організації, компанії, органи влади запрошують сторітеллерів читати лекції, де ці люди (в SPMH їх називають Амбасадорами Психічного Здоров'я) дають оповідь про свою подорож по психічному захворюванню. Амбасадори отримують зарплату за свій час та організовують свої бесіди як лекції чи воркшопи, які пристосовані для робочих місць, залів засідань, івентів чи сетів з охорони здоров'я.

Окрім того, ця інформація поширюється у соціальних мережах. Саме цей зв'язок між досвідом сторітеллера та десіжн мейкерами, прагне підсилити підхід «Our Voices» до курації та мобілізації даних.

КОРОТКИЙ ВИСНОВОК

Існуючі навчальні програми та тренінги, які ми досліджували за допомогою методу вторинного дослідження, та ті, що обговорювались з різними зацікавленими сторонами, в основному потрапляли в одну або кілька з наступних трьох категорій:

- Громадські навчальні програми. Це були неформальні освітні заходи, які допомагали людям розвивати навички новин та досвід у сферах, про які вони не мали необхідних попередніх знань.

- Професійні програми. Це були трохи більш офіційні та професійні програми, орієнтовані на навички, спрямовані на людей, які працюють у різних галузях, таких як розвиток громади та маркетинг.
- Академічні програми. Ці програми були офіційними освітніми програмами, що проводяться університетами, орієнтованими на кураторство в контексті мистецтв, культури та спадщини. Учасники повинні були мати попередні знання та кваліфікацію перед тим, як отримати доступ до програми.

Навчальна програма «Our Voices» в основному є професійною програмою (з елементами спільного навчання та академічних програм), спрямованою на підтримку існуючих тренерів/фасилітаторів, які працюють у громадських умовах, щоб розвивати там навички цифрової курації історій. Також вони дають знання про те, як передати цей досвід людям, з якими ви працюєте. Далі наводиться широкий підсумок спільних рис та відмінностей у ключових сферах цих навчальних програм.

КОНТЕНТ/ЗМІСТ ПРОГРАМ

Багато програм включали процеси сторітеллінгу, такі як те, як розповісти історію та що робить її хорошою. Це було побудовано на основі аналізу історій в ряді програм. Хоча навчальна програма «Our Voices» зосереджена на курації історії, розуміння розповіді чи збору історій є важливим

для інформування про будь-який процес курації історії. Технічні тренінги, такі як запис та практики редагування з застосуванням медіа інструментів також були поширеними в програмах. Сюди входило редагування відео та використання основного медіа обладнання для запису історій. Спираючись на це, програми також, як правило, зосереджувались на тому, як люди можуть ділитися кураторськими історіями з іншими. Хоча це було частково технічно орієнтоване, воно також включало такі аспекти, як мислення про аудиторію та маркетинг, зокрема з точки зору того, як історії можуть бути пов'язаними з особами, які приймають рішення, та використовуватися для створення ефекту.

Основні відмінності між програмами включали академічні програми, які були єдиними, що зосереджувались на історії мистецтв та культурології, і одна з програм, що приділяла менше уваги історії та більше активному громадянському життю. У невеликій кількості програм були елементи управління оповіддю та інші супутні теми, такі як право власності та авторські права. Деякі програми також спеціально зосереджувались на таких нішевих темах, як практика трансмедійного сторітеллінгу.

ТЕХНІКИ ФАСИЛІТАЦІЇ

Майже всі програми мали практичний підхід, який ґрунтувався на учасниках, які працюють у групах або індиві-

дуально над різними проєктами. Ці проєкти, як правило, включали планування, запис, редагування та/або розповсюдження історій для конкретних цілей або створення впливу. Учасники розвивали технічні навички, необхідні для цих проєктів, в основному за допомогою майстер-класів та демонстрацій. Набуття знань та розвиток навичок, здійснених за допомогою цих механізмів, значною мірою потрапили в експериментальні та дослідницькі способи навчання, це означає, що учасники навчались на досвіді здійснення речей (себто презентуючи свою оповідь аудиторії) та відкривали навички, знання та досвід, проходячи цей процес. Елементи програм із точки зору сприяння навчанню, які були унікальними для окремих програм, включали навчальні візити, працевлаштування/ стажування та дослідницьку діяльність. Це було прийнято лише в оцінюваних академічних програмах. Інші, більш експериментальні методи фасилітації, такі як гейміфікація навчання та рольові ігри також були знайдені в одній з програм, що підсилювала експериментальні та дослідницькі елементи навчання в ній. Одна з програм також мала довідник, який підтримував учасників у процесі їх просування. Основним нашим відкриттям було те, що куровані історії дають уявлення не лише про реальний досвід людей, але й про те, що для них важливо поділитися з іншими. По суті, курація може підтримати посилення голосу. Маючи на увазі це навчання та інші аспекти консультацій з стейкголдерами, партнерство «Our Voices» розробило низку керівних принципів при розробці нашої навчальної програми з

pan-European Story Curation (Загальноєвропейська курація історій) та книгу для учнів:

1. Навчальна програма має бути ПРАКТИЧНОЮ. Застосовуючи експериментальні методи навчання, навчальна програма повинна використовувати практичну діяльність на підтримку розвитку навичок курації історій, а не теоретичну передачу знань.
2. Процес курації повинен бути ЕТИЧНИЙ. Дослідження етики кураторських історій, таких як збереження оригінального голосу сторітеллера, управління історіями (куди вони йдуть та як вони використовуються) та питання авторського права та права власності повинні бути ключовими для будь-якого процесу курації.
3. Навчальні заходи повинні бути ГИБКИМИ. Підтримка слухачів у адаптації того, чому їх навчають, до потреб громад, з якими вони працюють, життєво необхідна для того, щоб навчальна програма була корисною в різних умовах.
4. Стиль фасилітації повинен бути ІНКЛЮЗИВНИМ. Забезпечення того, щоб фасилітаційний стиль дозволяв кожному, незалежно від можливостей, брати участь у кураторських заходах, є центральним напрямком.
5. Кураторські історії слід МОБІЛІЗУВАТИ. Зв'язок кураторського контенту з особами, які приймають рішення, є ключовим фактором для створення впливу та впливу через історії людей.

ХОРОБРІСТЬ РОЗКАЗАТИ СВОЮ ІСТОРІЮ ПСИХИЧНОЇ ХВОРОБИ

Країна: Швеція
Тривалість: 5 днів (3 дні та 2 дні)

Ця програма допомагає людям розповісти історію на тему психічного здоров'я, щоб зробити вплив. У рамках цього учасники досліджують як розповідь історії, так і методи презентації. Швидше за все, учасники нещодавно пережили період гострих психічних захворювань, тому програма зосереджена на створенні безпечної навчальної ситуації, в якій учасники можуть пізнати один одного та почуватись комфортно зі змістом програми.

ЗМІСТ/КОНТЕНТ ПРОГРАМИ

Програма охоплює курацію та розказування історій, а також те, як ви можете організувати розповідь для певної мети та для конкретної аудиторії.

Перші 3 дні програми формують сильну групову динаміку та підтримують людей, щоб отримати впевненість у тому, щоб розказати свою історію.

Після цього учасники діляться своїми історіями з одноліт-

ками, яким вони довіряють поза програмною групою, для подальшого зворотного зв’язку.

Останні 2 дні допомагають учасникам представити та/або створити воркшоп-практикум навколо своєї історії.

ТЕХНІКИ ФАСИЛІТАЦІЇ

Програма базується на педагогіці Swedish Study Circle.
У рамках цієї програми також включено:

- Лекції
- Воркшопи
- Навчання рівний-рівному
- Структуровані завдання на роздуми
- Групова діяльність
- Редагування історії(відео/текст)

СТОРІТЕЛЛІНГ ПОШИРЕННЯ ТА ЦИФРОВЕ ЗБЕРІГАННЯ

Країна: Іспанія
Тривалість: 30 годин

Ця програма зосереджена на сторітеллінгу та цифровому збереженні історій. Наприкінці навчального курсу учасники можуть ефективно розказувати та ділитися своїми історіями та пов'язувати свої історії з історіями інших людей. В рамках програми учасників не просто навчають, як зберігати історії, а і як підтримувати їх інтерактивними та доступними для громадськості способами.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ/КОНТЕНТ

Модуль 1: Розповідання історій. Цей модуль досліджує те, що таке історія, прийоми історії, значення цих історій. Він також висвітлює, як ділитися історіями у світі, насиченому повідомленнями.

Модуль 2 : Цифрове збереження - Цей модуль досліджує такі теми, як інвентаризація історій, відбір історій, каталогізація історій, зберігання та збереження історій, розповсюдження історій та питань авторського права, а також процеси архівування та простори.

ТЕХНІКИ ФАСИЛІТАЦІЇ

Ця програма ґрунтується на практичній діяльності та стратегіях експериментального навчання. Це включає:

- Групові обговорення
- Тренінги/ завдання з виробництва відео
- Пояснення та демонстрації
- Заходи по сторітеллінгу
- Розвиток комунікативних навичок
- Вивчення практики розповсюдження

СО-КУРАЦІЯ ЗА ЗВІТНІСТЮ ГРОМАДИ

Країна: Велика Британія
Тривалість: 2 дні

Дводенна програма «Співпраця з питань звітування громади»

зосереджена на підтримці учасників у куруванні збірки історій за допомогою їх аналізу для виявлення набору висновків та дослідження того, як ці висновки можна представити корисними способами та як ними можна поділитись. Використовуючи цифрові інструменти, учасники пакують ключові ідеї з набору історій в такі продукти, як інтерактивні звіти, тематичні фільми, презентації та хмари слів. Програма співпраці з питань звітування громади

ЗМІСТ/КОНТЕНТ ПРОГРАМИ

День 1 - Огляд історій
Протягом цього дня учасники використовують систему аналізу Інституту громадських репортерів для огляду набору історій, визначення їх ключових повідомлень та синтезу результатів.

День 2 - Пакування історій

Протягом цього дня учасники продовжують вдосконалювати свої навички цифрової грамотності, зокрема з точки зору медіаграмотності, та упаковують узагальнення результатів як цифрові продукти. У рамках цього учасники досліджують поняття аудиторії та мети.

ТЕХНІКИ ФАСИЛІТАЦІЇ

Програма застосовує основний підхід «проєкт/завдання» до доставки та включає в себе:

- Диференційовані стратегії запитань та відповідей
- Технічні демонстрації
- Практичні завдання
- Групова та індивідуальна діяльність
- Експертна перевірка та роздуми
- Сприяння дискусіям
- Презентація ключових концепцій

OUR VOICES

«OUR VOICES» Набір інструментів для підтримки громад для створення позитивних соціальних змін шляхом збору, курації та мобілізації історій

ОГЛЯД ГЛАВИ

Цей Посібник цифрового куратора охоплює ті самі теми, що і програма підготовки цифрових кураторів «Our Voices». В ідеалі, його слід використовувати в тандемі з цим тренінгом, щоб допомогти вам використовувати знання та навички тренінгу для проведення заходів з курації історій у громадських та неформальних навчальних закладах. Однак його також можуть використовувати самостійно професіонали, що працюють у широкому діапазоні галузей, включаючи розвиток громади, цифровий сторітеллінг, освіту та багато інших.

Теми, висвітлені в цій книзі, розділені на такі три розділи:

1. Розповіді про пошук джерел - пошук історій для використання у вашій курації
2. Кураторські історії - аналіз матеріалів, що надходять та пакування їх у цифрові результати
3. Мобілізуємо історії - Пов'язання пошуків та результатів з особами, які приймають рішення та змінюють ситуацію (десіжн та ченч мейкери)

Кожен із цих розділів містить інформацію про тематику, щоб ви могли розвивати свої навички курації цифрових історій, досліджувати такі сфери, як етика куратора, моделі аналізу, навички цифрового пакування та як мобілізувати знання про історії для творчих позитивних змін для громад.

В кінці кожного розділу є посібник для фасилітаторів та деякі адаптовані ресурси та заходи, які допоможуть вам проводити навчальні курси з цифрового вибору сюжетів у неформальних навчальних середовищах та/або в громаді. Зокрема, цей посібник зосереджений на тому, щоб зробити кураторство історії доступним для учнів з низьким рівнем грамотності та академічних здібностей (у тому числі з обмеженими можливостями навчання).

Книга завершується деякими додатковими ресурсами, які можуть бути корисними для вас під час проведення кураторських заходів та для підтримки вашого подальшого професійного розвитку в цій галузі.

ВСТУП

Історії бувають різних форм, вони можуть бути вигаданими, фактичними або обох видів одразу. Цифрова революція внесла багато змін на цю арену, таких як медіуми історії(носії), техніки сторітеллінгу, хто розповідає історіїта як ними ділитись у медіапросторі.

Ця книга зосереджена на галузі цифрового сторітеллінгу в сфері пережитого досвіду та допоможе вам орієнтуватися на цій місцевості з точки зору пошуку цих історій та використання їх для створення позитивних соціальних змін та підтримки громад для того, щоб їхні голоси були почуті.

Найосновніша з усіх потреб людини - це розуміти і бути зрозумілим. Найкращий спосіб зрозуміти людей - це слухати їх.

Ральф Г. Ніколс

СТВОРЮЄМО ЗМІНИ З ІСТОРІЯМИ

Зміни в суспільстві можуть відбуватися різними шляхами, такими як зміна поведінки, ідеологічні зміни, економічні зміни, зміни політики, політичні зміни або зміна влади та культурні зміни.

1. Індивідуальні - у людини змінюються навички, ідеї та перспективи, поведінка тощо

2. Організаційні - Організація змінює свою внутрішню політику, процедури та практику
3. Системні - Зміни, що проникають у всю частину системи, включаючи людей, організації та установи, громади, владні структури та суспільство в цілому

Думаючи про створення змін за допомогою історій, важливо подумати про те, які зміни ми намагаємось здійснити - чи намагаємось ми змусити групу людей по-іншому думати про тему, чи намагаємось підтримати медичні послуги для кращого забезпечення догляду за своїми пацієнтами або ми намагаємось вплинути на національну політику? Це допоможе вам вирішити, які історії вам потрібні, які знання вам потрібно визначити з них і як можна представити та мобілізувати ці знання.

ПОШУК ДЖЕРЕЛ ІСТОРІЙ

Подумайте про всі різні типи історій, які існують. Дописи в соціальних мережах до блогів, фотографії до фільмів - все це форми історії, і їх можна отримати різними способами. Пошук джерел - це перший крок до того, як можна використовувати їх для створення змін. Це можна зробити різними способами, як зазначено в цьому розділі книги.

ЗБИРАЄМО ІСТОРІЇ

Фотографії та історії на основі зображень

Такі типи історій дозволяють людям розповідати історії наочно, і вони добре підходять для роботи з людьми з обмеженими навичками усного спілкування. Ви можете зібрати подібні історії, виконавши такі завдання:

1. Зробіть серію фотографій (3-5), які розповідають реальну історію досвіду. Вони можуть бути «послідовними» або збіркою історій з абстрактними або виведеними зв'язками. Можливо, вам захочеться підписати їх або додати до них хештеги, щоб допомогти глядачеві зрозуміти зв'язок між ними та загальну історію, яку ви намагаєтеся показати громаді.
2. За допомогою розкадрування побудуйте реальну історію, намалювавши набір зображень та позначивши їх відповідним текстом, таким як ключові слова, описи та діалоги. Ви можете знайти шаблон для розкадрування у розділі «Путівник фасилітатора, інструменти та заходи».

Інтерв'ю

Інтерв'ю то є співбесіда. А звичайна співбесіда - це низка запитань та відповідей між двома або більше людьми. Їх можна проводити особисто або за допомогою інших форм

спілкування, таких як Інтернет (через Skype тощо) або телефоном. У звичайному інтерв'ю існують дві ролі - інтерв'юер (the interviewer - особа, яка ставить питання), та інтерв'юйований (the interviewee - людина, яка відповідає на них). Вони можуть бути присутніми та/або записаними в тексті аудіозаписами чи відеозаписами. Їх загальна мета - ближче познайомитись з співрозмовником.

ТОП-ПОРАДИ

- Виберіть тему та людину - подумайте про широку або конкретну тему, про яку ви хотіли б більше знати, і хто міг би поговорити на цю тему
- Складіть список питань - напишіть 5-10 запитань, починаючи від широких/відкритих питань і закінчуючи конкретними/закритими питаннями, які ви хотіли б задати своєму співрозмовнику
- Визначтесь із відповідним носієм - вирішите, який носій (текст, аудіо, відео) ви будете використовувати та як будете розповсюджувати свої інтерв'ю, і наскільки це буде «відредаговано»

Діалогові інтерв'ю - це «рівний до рівного» (peer-to-peer) інтерв'ю, що не мають попередньо визначених питань. Натомість ставиться відкрите питання (себто стартер бесіди), яке дозволяє сторітеллеру почати розказувати свою оповідь. Потім Громадський репортер, який записує історію, може поставити будь-які запитання, що природно мо-

жуть виникнути під час розповіді. По суті, структура цих інтерв'ю імітує наші повсякденні розмови. І замість того, щоб мати заданий перелік питань, питання та взаємодії, які мають місце, є тими, що природно виникають у міру розвитку історії. Ви можете записати це як у відео, так і в аудіо форматах.

ТОП-ПОРАДИ

- Хороше початкове запитання - в ідеалі це має бути відкрите запитання, яке дає змогу людині, у якої беруть інтерв'ю, вільно розмовляти на тему, про яку ви хочете, щоб вона з вами поговорила. Наприклад, чи можете ви розповісти мені про свій досвід у стоматолога?
- Будьте ввічливі зі своїми запитаннями - пам'ятайте, що люди не завжди можуть відповідати на запитання, які ви їм задаєте, і вони мають право не відповідати на запитання, на які вони не хочуть. Намагайтеся формулювати свої питання м'яко, щоб вони не відчували себе нав'язливими та різкими. Наприклад, не могли б ви розповісти мені трохи більше про те, чому ваша робота важлива для вас?
- Налагодження зв'язку з людиною, з якою ви берете інтерв'ю. Ви могли б зробити це до співбесіди, трохи поговоривши про себе, про звітування в громаді, про те, чому ви берете інтерв'ю у них, або просто поговорити про загальне. Ви також можете зробити це під час співбесіди, слухаючи те, що людина говорить, відпо-

відаючи на те, що вони говорять відповідним чином і позитивно використовуючи вашу мову тіла. (наприклад, кивнувши, поки людина говорить або усміхається влучним пунктам).

Спробуйте ці дві техніки, щоб побачити, як інтерв'ю можуть допомогти вам зібрати історії.

Персональні монологи

Персональні монологи - це тексти, аудіозаписи чи відео, які детально подають оповідь чи досвід людини. Зазвичай такі типи сюжетів плануються заздалегідь так, щоб вони мали чітку структуру та розділи, і можуть плануватися за допомогою таких інструментів, як:

1. Карти розуму (mind map) - вони допомагають людям намітити ключові компоненти історії, і вони упорядковують її так, щоб ефективно передавати її повідомлення. Ви можете знайти шаблон для розкадрування у розділі «Путівник фасилітатора, інструменти та заходи».
2. Структури сюжетів - існує багато різних типів сюжетних структур, які ви можете використовувати для планування своєї історії, включаючи історії про подорожі, історії про героїв, хронологічні історії, нехронологічні історії та багато іншого. Ви можете знайти шаблон плану структури історії в розділі «Путівник фасилітатора, інструменти та заходи»

ШУКАЄМО ІСТОРІЇ

Існує багато онлайн-платформ, на яких ви можете знайти цифрові оповідання:

- **Соціальні мережі:** Facebook, Twitter, Instagram тощо.
- **Сайти новин:**
  www.bbc.co.uk
  www.guardian.co.uk
  www.time.co.uk тощо.
- **Інтернет-архіви:**
  www.wellcomelibrary.org
  www.microform.digital/boa/
  www.nationalarchives.gov.uk тощо.
- **Банки історій:**
  www.communityreporter.net
  www.syriastories.net
  www.webofstories.com,
  www.photostories.org.uk тощо.
- **Блоги:**
  www.stumblinginflats.com
  www.untiligetmarried.com тощо.

Перегляньте щось із наведеного (або знайдіть своє) та спробуйте відповісти на наступні запитання:

- Який контент/зміст мають історії, які ви знайшли на заданій онлайн-платформі?

- Які типи/форми історій ми могли б зібрати за допомогою цієї інтернет-платформи?
- Що вам здалося цікавим чи складним у цій інтернет-платформі?
- Як ця онлайн-платформа може бути корисною для курації історії?
- Що ви дізналися, переглядаючи цю онлайн-платформу?

ПУТІВНИК ФАСИЛІТАТОРА, ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАХОДИ

1

Тема:

Що таке історії?

Мета:

Підтримати учасників у розумінні різних форм цифрових історій та у тому, що за інформація про життя людей може бути знайдена у них

Результати навчання:

1. Визначте різні типи цифрових історій
2. Визначте ключові ідеї та повідомлення з різних типів цифрових історій

Цифрові історії за допомогою карт розуму

Тривалість: 15 - 30 хвилин

Необхідні матеріали: Папір для фліпчарту та маркери

Картки із історіями

Етапи:

1. Попросіть учасників визначити різні типи цифрових оповідань. Ви можете використовувати диференційовані методи опитування на підтримку цього, наприклад, «Яка ваша улюблена оповідь?» і дослідити, як вони залучились у саму оповідь.
2. Покладіть ці ідеї на лист фліпчарту.
3. Використання типів флеш-карток «Історії» (Types of Stories Flashcards) як підказки (там, де це потрібно).

Навчаємося з історій

Тривалість: 45 - 60 хвилин

Необхідні матеріали: Папір для фліпчарту та маркери, Проекційні засоби зі звуком, Три приклади історій

Етапи:

1. Виберіть 3 різні типи цифрових історій
2. Покажіть кожну оповідь окремо учасникам (тобто виведіть на екран пост з соціальних мереж, покажіть відеоінтерв'ю тощо)
3. Після кожної розповіді попросіть учасників
4. Порівняйте ці ідеї на фрагменті фліпчарту за допомогою таблиці, як зазначено нижче -

Як називається історія?	Що це за історія?	Яким було ключове повідомлення/ідея історії?

5. Підсумуйте результати таблиці для учасників.
6. Використовуйте картки попередньої діяльності (якщо потрібно), щоб допомогти цій діяльності

Тема:

Як ми можемо зібрати історії?

Ціль:

Підтримати учнів, які збирають історії на певну тему за допомогою розповідей або пошуком онлайн.

Результати навчання:

Збір цифрових історій по конкретній темі.

Знімки історій (Snapshot Stories)

Тривалість: 30 - 60 хвилин

Необхідні матеріали: Папір для фліпчарту і маркери, Роздатковий матеріал «Історії знімків» (снапшотів), ІКТ-пристрої (Інформаційно та комунікативно технологічні)

Етапи:

1. Попросіть учасників визначити різні теми/проблеми, які стосуються їхнього життя (наприклад, безробіття, освіта, злочини на ґрунті ненависті тощо), і виберіть одну, щоб зосередитись на збиранні історій АБО розповісти учасникам про тему, на яку вони збираються збирати історії.
2. Поясніть концепцію історії за допомогою короткого та швидкого знімка, зробленого за допомогою камери смартфону/планшета/тощо (Snapshot) та додайте, що це технологія, яку використовують Громадські репортери (використовуйте роздатковий матеріал, щоб допомогти собі/учасникам).
3. Вигадайте запитання на оповідь зі Snapshot разом з учасниками щодо обраної теми (див. Крок 1) і напишіть на аркуші паперу для фліпчарту.
4. Демонструйте учасникам, як записувати (за допомогою аудіо чи відео) на доступні ІКТ-пристрої (тобто смартфони, планшети, диктофони, цифрові відеокамери тощо)

5. Підтримуйте учасників у використанні ІКТ-пристроїв та запитань стосовно відеозаписів та снапшотів у парах чи невеликих командах.
6. Сприяйте груповому огляду історій. Ви можете повторити подібну діяльність до діяльності «Навчаємося з історій».

Раскадровки/Карти сюжетів

Тривалість: 60+ хвилин
Необхідні матеріали: Аркуш завдань з розкадровки, Аркуш завдань Карти сюжетів, Камери/смартфони, Засоби для редагування фотографій, Пристрої для запису аудіо та / або відео

Етапи:

1. Попросіть учасників визначити різні теми / проблеми, які стосуються їхнього життя (наприклад, безробіття, освіта, злочини на ґрунті ненависті тощо), і виберіть одну, щоб зосередитись на збиранні історій АБО розповісти учасникам про тему, на яку вони збираються збирати історії.
2. Поясніть учасникам концепцію Розкадровки або Карт історій, використовуючи відповідний аркуш завдань (якщо це доречно)..
3. Підтримайте учасників або намалювати розкадрування, або скласти історію, яка детально описує подію з

їхнього життя, що стосується теми, обраної для зосередження (див. Крок 1). Це можуть бути шаблони на аркушах завдань або на папері А3/фліпчарт.

4. Фасилітуйте груповий огляд історій. Ви можете повторити так само як у діяльності «Навчаємось з історій».
5. Підтримайте учасників у створенні цифрової версії історії:

   a. Створенням розкадрування фотографій за допомогою цифрових камер з функцією ручного малювання та додавання підписів до них за допомогою програми/програм для редагування зображень, таких як Pixlr.

   b. Запис відображених історій у вигляді аудіо- чи відеофайлів за допомогою смартфонів, планшетів, диктофонів або відеокамер.

Банк історій

Тривалість: 45 - 60 хвилин

Необхідні матеріали: ІКТ-пристрої, Доступ до інтернету, Проєкційні засоби зі звуком

Етапи:

1. Попросіть учасників визначити різні теми / проблеми, які стосуються їхнього життя (наприклад, безробіття, освіта, злочини на ґрунті ненависті тощо), і виберіть одну, щоб зосередитись на збиранні історій АБО розповісти учасникам про тему, на яку вони збираються збирати історії.
2. Об'єднайте учасників у пари або невеликі групи та переконайтесь, що вони мають відповідний ІКТ-пристрій для своїх потреб, який підключений до Інтернету.
3. Продемонструйте, як використовувати пристрої для відкриття Інтернет-браузера, та перейдіть на www.communityreporter.net
4. Продемонструйте, як за допомогою вкладки «Огляд» знайти історії, що стосуються їх теми. Ви можете зробити це, виконавши:
   a. Пошук ключового слова
   b. Натисніть на вкладку «Категорія» та виберіть відповідну категорію для своєї теми

   Потім ви повинні показати їм, як натиснути та отримати доступ до певної історії. (Порада: Ви можете змусити учасників стежити за цим показом).

5. Попросіть учасників прочитати/прослухати/подивитися конкретну оповідь та підготувати короткий підсумок її ключових повідомлень/подій тощо для деталізації інших учасників.
6. Сприяйте груповому зворотному зв'язку з вищезазначеним, в якому кожна пара / група розказує іншим учасникам про оповідь, яку вони знайшли.

Якщо учасники мають особливо низький рівень цифрових навичок або незалежних робочих навичок, тренер може продемонструвати, як знаходити історії, екранізувати їх та переглядати в загальній груповій роботі. Вони могли б використовувати диференційовані запитання, щоб підтримати учнів, яких утягнули (тобто яка з цих двох категорій найбільш підходить для нашої теми? Якщо ми шукаємо історії про освіту, яке ключове слово слід ввести? Про яку подію згадувалось в історії? Про яких людей згадувалось в історії? тощо). Запитання слід визначати за рівнем здібностей групи).

КУРАЦІЯ ІСТОРІЙ

У контексті Інтернету та цифрової епохи термін «курація контенту» широко використовується для опису процесу збору, організації та подання інформації стосовно певної теми. Виходячи з цього розуміння, підхід «Our Voices» до курації історії стосується:

1. Збору історій
2. Аналізу змісту історій
3. Пакування результатів аналізу у цифрові продукти
4. Мобілізації висновків шляхом підключення тих, хто приймає рішення (десіжн мейкерів), які можуть створити позитивні зміни для громад

Цей розділ Посібника цифрового куратора зосереджується на аналізі та процесах упаковки, зокрема, з рефлексійною вправою, яка надасть вам можливість вивчити етичні міркування навколо курації історії.

ЕТІКА КУРАЦІЇ

Коли ми куруємо історії, важливо подумати про етичні міркування, що лежать в основі вашої діяльності. Роблячи це, ви можете переконатись, що ви працюєте як в рамках законодавства, так і з основними цінностями. Для цього подумайте над ключовими темами та питаннями нижче та використовуйте свої відповіді, щоб створити собі «Посіб-

ник з найкращих практик» (шаблон для цього міститься у розділі «ПУТІВНИК ФАСИЛІТАТОРА, ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАХОДИ») або простий список «Робити - Не робити».

Дозволи сторітеллера

Які дозволи та згода нам потрібні, щоб використовувати історії в процесі курації, чому це важливо та як ми це робимо?

Найкраща порада: Подумайте про різні способи збору та пошуку історій, а також про людей/групи/організації, які їх надають, відповідаючи на це запитання.

Автентичність історії

Курируючи добірку історій, важливо переконатися, що курація точно показує кожну історію, яка є її частиною - що ви думаєте про це твердження і як це впливає на процес курації?

Найкраща порада: Подумайте про різні способи курації історій (наприклад, у новинах, короткометражних документальних фільмах, публікаціях у блогах тощо), а також про те, як ви можете підійти до курації історії та що ви можете створити.

Мета курації

Чому ми курируємо історії та як буде використовуватися ця курація? За які форми та звички курації ми б виступали та чого, можливо, хотіли б уникати?

Найкраща порада: Подумайте про різні способи, якими люди можуть використовувати обрані історії, та про будь-який потенційний вплив на людей, групи чи організації, які надали історії)

Мобілізуємо курований контент

Коли ми підключаємо курований контент до людей, груп та організацій, здатних використовувати знання, що знаходяться в ньому, для позитивних змін у громадах, існує багато методів і каналів, які можна використовувати - які з них, на вашу думку, є доречними та невідповідними контексту з яким ви працюєте та чому?

Найкраща порада: Подумайте про контекст, у якому надходить курований контент, наприклад, у соціальних мережах або на закритій зустрічі, та потенційні наслідки цього.

АНАЛІЗ ІСТОРІЙ

Для того, щоб систематично аналізувати історії для того, щоб отримати низку результатів досліджень, ви повинні мати методологічний підхід. Проект «OUR VOICES» розробив методологію, яка може бути застосована до цілого ряду цифрових історій, і є частиною ширшої галузі дослідження дискурсного аналізу. Дискурс стосується письмових або усних повідомлень. Область аналізу дискурсу виникла як засіб розуміння цих комунікацій - або на індивідуальному рівні (тобто конкретна мова), або на колективному рівні (тобто група виступів).

ШАРИ АНАЛІЗУ:

ТЕКСТОВИЙ ШАР (Що сказано в історії?). Цей шар є описом змісту розповіді. Це стосується слів (тобто роботи), сигналів (тобто вказівки на предмет) та ключових одиниць інформаційного змісту (тобто речення) в історії. Дивлячись на історії через текстову лінзу, з'ясуєш, про що говорить оповідач. На базовому рівні це можна зрозуміти як тему. Аналізуючи набори історій таким чином, ми можемо почати виявляти узагальнення та норми (тобто загалом, що оповідачі розповідали про роботу, обговорюючи своє життя).

КОМПОЗИЦІЙНИЙ ШАР (Як вміст виражається в історії?). Цей шар є поясненням змісту історії. Він має відношення до того, яким чином слова, сигнали і ключові блоки струк-

туровані в історії і їх відносин один з одним (тобто зміна в тоні голосу оповідача, коли мова йде про конкретну тему). Перегляд історій через цю лінзу дозволяє нам краще зрозуміти, як люди говорять про теми, що містяться в їхніх історіях. Це може дати нам уявлення про взаємозв'язок між темами (тобто, як робота впливає на сімейне життя і навпаки) або як люди ставляться до певних тем за допомогою висновків, які вони роблять (тобто міміки тощо).

ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ ШАР (Чому сторітеллер (оповідач) виражає себе таким чином?). Цей шар є контекстуальною інтерпретацією змісту історії. Це стосується розуміння того, чому люди вирішують говорити про теми так, як вони це роблять, і пов'язує сторітеллера та оповідь із середовищем, в якому вони існують та про яке розповідали. Дивлячись на історії через цю лінзу, ми маємо можливість зрозуміти мікро- та макроконтекст (тобто соціальний, політичний, культурний, географічний, історичний тощо), який сприяє життю людей та історіям, які вони розповідають.

Підходи до аналізу

- Аналіз вмісту: об'єктивний, систематичний та / або кількісний аналіз змісту розповіді (тобто, скільки разів використовуються певні слова).
- Тематичний аналіз: групування або категоризація ключового змісту з історій за тематикою/темами. Вони можуть бути заздалегідь визначені або випливати з істо-

рій. (себто зайнятість, сім'я, житло, соціальне життя).

- Структурний аналіз: аналіз різних частин історії(наприклад, слів, кодів, складу) та взаємозв'язків між ними, які надають їй значення. (тобто паузи / вагання між реченнями, тембром голосу).
- Критичний аналіз: дослідження соціального, політичного, культурного та історичного контексту дискурсу через приціл позицій влади (тобто досвід роботи молодої жінки в галузі, де домінують чоловіки).

Проведення аналізу історії

На основі цього розуміння аналізу дискурсу метод «Our Voices» розробляє таблиці завдань з аналізу історії, які допоможуть вам проаналізувати вашу оповідь, використовуючи ці концепції. Ці аркуші завдань включають:

1. Аркуш завдань для аналізу дискурсу: Для кожної історії, яку ви включаєте до курації історії, ви повинні заповнити один із цих аркушів.
2. Таблиця завдань для ключових знахідок: Коли ви проаналізували кожну окрему оповідь, вам слід переглянути використані заповнені аркуші завдань для отримання підсумкового набору висновків. Зробити це допоможе таблиця завдань «Ключові знахідки».

Обидва ці документи можна завантажити за посиланням: http://our-voices.eu/story-analysis-task-sheets/

ПАКУВАННЯ ІСТОРІЙ

Після того, як ви виявите висновки зі своїх історій, ви зможете почати думати про те, як ви можете упакувати їх як цифрові продукти, які допоможуть вам зв'язати їх з особами, які приймають рішення та змінюють ситуацію. Перший етап у цьому процесі полягає у визначенні наступного для вашої курації:

Аудиторія:

- На кого ви націлюєте кураторський вміст?
- Як зазвичай їм передається інформація?

Призначення:

- Чому ви націлюєтеся саме на цю конкретну аудиторію?
- Яку зміну ви сподіваєтесь здійснити завдяки висновкам з історій?

Після того, як ви визначили аудиторію(ії) та ціль(і), вам слід визначити, як ви збираєтесь упаковувати свої висновки. Деякі варіанти включають:

Хмари слів - візуальне представлення тем, очевидних у наборі історій. Це можна зробити, підрахувавши частоту ключових слів в оповідях.

Витяги - короткі фрагменти, що представляють ключовий момент з окремої історії. Це можуть бути ключові цитати в тексті або аудіо/відеокліпах.

Художні історії - Вибір окремої історії, яка репрезентує ширшу колекцію історій. Це може бути упаковано як «тематичне дослідження» як документ з елементами графічного дизайну, як аудіофайл із вступним перекладом/джинглом або як відео із заголовками та підписами.

Основні статті/пости у блогах - це короткі письмові статті, призначені для розповсюдження в Інтернеті, які чітко та легкодоступно викладають низку висновків із набору історій. Вони можуть містити посилання на оригінальні історії.

Тематичні редагування - аудіо та/або відеовитяги з окремих історій, що редагуються разом з темами, для створення особливого медіаконтенту. Це може бути звуковий ландшафт або короткометражний фільм.

Звіти - це детальний письмовий аналіз набору історій, які можна поєднати з цифровим контентом (себто посиланнями на історії, ключовими фрагментами) та візуалізацією (себто хмарами слів). Зазвичай вони довші за статті/пости в блогах і є більш офіційними. Іноді одержані дані в них можуть бути пов'язані з конкретними рамками досліджень або відповідною політикою.

Презентації - суміш тексту, зображень та аудіовізуального вмісту, об'єднаних у слайди, що представляється аудиторії. Можливо, ви також захочети написати сценарій або зробити нотатки на кожному слайді, щоб допомогти вам

запам’ятати, як пояснювати вміст на них та ефективно передавати свої ключові моменти.

Ви можете використовувати різні форми пакування для різних аудиторій та цілей. У розділах нижче подано деякі вказівки та посилання на навчальні посібники, які можуть бути корисними при створенні різних цифрових продуктів.

Письмові документи

Основні статті/пости у блог

Перш ніж писати, ви можете включити план, в якому можуть бути:

1. Назва блогу
2. Голос блогу - яким буде тон, реєстр офіційності тощо.
3. Вступ - Як ви підчепите читача? Який кут ви візьмете?
4. Ключові розділи/підзаголовки - Ключові моменти, як розвивається кут і т.д.
5. Висновок - Як використовувати інформацію, заклик до дії, подальша взаємодія/обговорення
6. Інструменти структурування - точки маркування, стиль і розмір шрифту тощо.
7. SEO-слова та фрази
8. Ключові цитати з історій
9. Гіперпосилання та/або перехресні посилання
10. Інструменти структурування - маркери, стиль, розмір шрифту та ін.
11. Список графічних зображень, зображень, аудіо та/або відео, які будуть використані в ньому

Звіти

Перш ніж писати, ви можете включити план, в якому можуть бути:

1. Назва історії
2. Вступ - як би ви розпочали звіт? Яка контекстуалізація йому потрібна?
3. Основні розділи/підзаголовки (включаючи короткий опис того, що вони могли б включати)
4. Висновок - Перелік ключових висновків, рекомендацій, посилань на ширші рамки тощо
5. Ключові цитати з оповідань
6. Гіперпосилання та/або перехресні посилання
7. Інструменти структурування - маркери, стиль, розмір шрифту та ін.
8. Список графічних зображень, зображень, аудіо та/або відео, які будуть використані в ньому

Інтернет-підручники/Корисні посилання

- Гіперпосилання в Microsoft Word
  http://goo.gl/3nEKbR
- Перехресні посилання в Microsoft Word
  http://goo.gl/Y8jcim
- Найкращі поради щодо ведення блогу
  http://goo.gl/hMgmXr
- Основні поради щодо SEO в написанні блогу
  http://goo.gl/DVYWwV

Презентації

Контент/Зміст

Перш ніж виготовити презентацію, спочатку слід подумати про:

1. Яку інформацію ви хочете подати? (наприклад, ключові теми та висновки тощо)
2. Як це найкраще представити? (текст, зображення, аудіо- чи відеокліпи тощо)
3. Який контекст вашої презентації? (приміщення для засідань, спільнота тощо)
4. Як можна зробити презентацію інтерактивною для аудиторії? (запитання та відповіді, тема обговорення, практичне завдання тощо)

Методи презентації

Існує безліч різних форм та інструментів для створення презентацій, серед яких:

1. Презентація на фліпчарті - рукописні візуальні матеріали (корисні для неформальних заходів)
2. Слайди - ви можете виготовити їх за допомогою програмного забезпечення та онлайн-інструментів, таких як Microsoft Powerpoint, Keynote або Canva
3. Prezi's - ці презентації дозволяють презентатору збільшувати масштаб та переміщатися по окремому зображенню/фону за допомогою просторових відношень,

щоб допомогти представити ідеї

Вам слід вирішити, який із них підходить для контексту, в якому буде проводитись презентація.

Онлайн-підручники / Корисні посилання

- Вступ до Canva: http://goo.gl/QMPEBK
- Різні підручники для Canva: https://www.canva.com/learn/design/tutorials/
- Підручник з Prezi: https://bit.ly/2IzvNDh
- Підручники з Microsoft Powerpoint: https://bit.ly/2o71oTH
- Основна підтримка: https://support.apple.com/en-gb/keynote

Медіа Контент

Візуальні зображення

Використовуючи висновки з ваших історій, ви створюєте серію зображень/фотографій та текст/підписи, які допомагають їх зобразити.

1. Зробіть або знайдіть 5 зображень, які візуально відбивають ваші ключові знахідки. Ви також можете:
   a. Для їх створення використовувати матеріали та

предмети у тренінговій кімнаті

b. Використовувати чинні фотографії, на які ви маєте дозвіл

c. Джерело вільних авторських прав в Інтернеті

2. Відредагуйте ці фотографії у вбудованому програмному забезпеченні для редагування фотографій на вашому смартфоні, планшеті чи ноутбуці або скористайтеся безкоштовним додатком/програмним забезпеченням, щоб зробити наступне:

   a. Покращення зображення (зміна контрасту, зміна насиченості, застосування фільтра, гра з яскравістю, обрізання зображення тощо)

   b. Додайте текст (підпис, рекомендація/пошук, або ключова цитата тощо)

3. Визначте різні способи, якими ви можете поділитися цими зображеннями та/або як ви можете використовувати їх для стимулювання бесіди/діалогу/нових ідей на основі ваших ключових висновків.

Аудіо

Що потрібно зробити:

1. Послухайте свої аудіо розповіді та визначте ключові розділи. Слід записати часові коди (таймкоди) цих розділів.
2. За допомогою програмного забезпечення або програми для редагування виріжте ключовий розділ або розділи.

3. Зробіть це для решти звукових історій.
4. Складіть їх разом в одну послідовність/файл. Ви повинні розміщувати їх у порядку відповідно до ключової тематики/тем. Короткі фрагменти, які виступають як провокатори думок або резюме, корисні для вступу та висновків.
5. Покращте звук, вирівнюючи гучність, забезпечуючи точність скорочень/обрізок, додаючи навколишній/фоновий звук, щоб допомогти з'єднати їх безперешкодно, додаючи джингли, переходи тощо

Порада: Ви можете покращити звуковий ландшафт, записавши деяку ключову розповідь, щоб допомогти зв'язати кліпи разом або контекстуалізувати їх на початку/узагальнити в кінці.

Відео

Що потрібно зробити:

1. Перегляньте свої відеоісторії та визначте ключові розділи. Слід записати часові коди (таймкоди) цих розділів.
2. За допомогою програмного забезпечення для редагування виріжте ключовий розділ або розділи.
3. Зробіть це для решти відеосюжетів.
4. Складіть їх разом в одну послідовність/файл. Ви повинні розміщувати їх у порядку відповідно до ключової тематики/теми. Короткі фрагменти, які виступають як

провокатори думок або резюме, корисні для вступу та висновків.

5. Покращте відео, вирівнюючи гучність, забезпечуючи точність скорочень/обрізок, додаючи навколишній/фоновий звук, щоб допомогти з'єднати їх безперешкодно, додаючи джингли, додаючи заголовки, додаючи вирізи або зображення/графіку, додаючи переходи тощо.

Порада: Ви можете покращити відео/фільм, записавши кілька ключових оповідань, щоб допомогти зв'язати кліпи разом або контекстуалізувати їх на початку/узагальнити в кінці.

Онлайн-підручники / Корисні посилання

- Поради щодо фотографування зі смартфона: http://goo.gl/31ApST
- Інтернет-банки зображень / фотографій:
  a. https://morguefile.com
  b. https://www.pexels.com/royalty-free-images/
  c. https://pixabay.com
  d. http://shutterstock.com
- Програми / інструменти для редагування фотографій:
  a. https://pixlr.com
  b. https://www.gimp.org
  c. https://www.picmonkey.com
  d. https://www.aviary.com
- Програмне забезпечення / програми для редагування

аудіо та відео:

a. Зухвалість: www.audacityteam.org
b. Wavepad: http://goo.gl/SuHsRo
c. FilmoraGo: http://goo.gl/QospHq
d. VideoPad: http://goo.gl/duZd29

- Підручники з редагування аудіо та відео:
  a. Зухвалість: http://goo.gl/BZVuBU
  b. Wavepad: http://goo.gl/vEHdk1
  c. FilmoraGo: http://goo.gl/bryJda
  d. VideoPad: http://goo.gl/Mjqgmi

Інтернет-інструменти

Геокарти

Використовуючи локації історій та Карти Google, ви можете скласти їх геокарту та використати кольорове кодування, щоб допомогти їх класифікувати за ключовою темою та/або тематикою.

Що вам потрібно зробити:

1. Увійдіть або створіть обліковий запис Google.
2. Перейдіть до Google My Maps
   https://www.google.com/mymaps
3. Використовуйте функції для створення власної карти.
4. Додайте кожну свою історію як маркери.
5. Для кожного маркера ви повинні:

a. Дайте йому назву та опис
b. Дайте йому зображення
c. Переконайтеся, що він посилається на необроблену історію
d. Задайте кольоровий код тематиці чи темі та відповідно груповим маркерам

Онлайн-підручники / Корисні посилання

- Підручник з Google My Maps: http://goo.gl/WYZgPX
- Огляд Карт Google: http://goo.gl/JsNohr
- Приклад історіїз геокартою: http://goo.gl/PK1Lmo

ПУТІВНИК ФАСИЛІТАТОРА, ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАХОДИ

2

Тема:

Розуміння етики курації

Мета:

Підтримати учасників у розумінні основних елементів кураторської етики.

Результати навчання:

Визначення ключових елементів етичних міркувань, що лежать в основі курації.

Вкрадена історія

Тривалість: 45 - 60 хвилин

Необхідні матеріали: Аркуш із завданням «Вкрадена оповідь», Папір для фліпчарту або папір А3 та маркери

Етапи:

1. Поясніть учасникам, що важливо, щоб ми ставились до людей та їхніх історій справедливо.
2. Як цілою групою, так і в малих групах, співпрацюйте з учасниками, щоб створити коротку оповідь про людину, у якої викрали оповідь. Ви можете скористатися аркушем завдань «Вкрадена оповідь», щоб допомогти вам у цьому, або перенести його вміст на папір/фліпчарт або слайди презентації формату А3.
3. Перегляньте оповідь/історії з групою та у ключовий момент запитайте:
   a. Як почувалась головна героїня (Кеті) і як би ти почувався?
   b. Що було не так у діях антагоніста (Джуліана) і що він міг зробити краще?
4. Підсумуйте ключові відповіді на ці питання на фліпчарті та перегляньте їх цілою групою.

Ви можете продовжити цю діяльність, розігравши її з учасниками та/або розігравши різні сценарії щодо того, що Джуліан міг би зробити краще. Ви можете використовувати технічні прийоми форуму для підтримки цієї діяльності.

Тема:

Застосування етики курації

Мета:

Підтримати учасників у створенні спільного посібника з найкращих практик для курації.

Розробка рекомендацій щодо найкращої практики курації

Тривалість: 1 година

Необхідні матеріали: Таблиця завдань з найкращої практики курації, Папір для фліпчарту і маркери

Етапи:

1. Напишіть на аркуші фліпчарту такі запитання:
   a. Сторітеллери - Хто розповідав історії та як вони ділились ними? Який дозвіл ми маємо для їх використання?
   b. Автентичність - Як ми можемо підтримувати голоси та ідеї окремих людей, коли ми представляємо історії та їхні знахідки у вигляді збірки?
   c. Мета - Чому ми зібрали ці історії та який в нас намір їх використовувати?
   d. Спільний доступ - Як ми плануємо поділитися своїми історіями та їх висновками? Як це може вплинути на оригінальних сторітеллерів?
2. Об'єднайте учасників на чотири групи та виділіть їм одну з частин фліпчарту.
3. Підтримайте учасників додати відповіді до фліпчарту
4. Поверніть групи на інший аркуш фліпчарту через 5 - 10 хвилин.
5. Сприяйте груповому огляду фліпчартів та використовуйте ці ідеї для спільного створення рекомендацій щодо найкращих практик, використовуючи наданий

аркуш завдань. Ви також можете підсумувати це на прогнозованій версії або на фрагменті фліпчарту.

Цю діяльність можна було б адаптувати, давши кожній групі лише один аркуш фліпчарту/запитання для перегляду. Це забезпечить їм більше часу для обговорення.

Цю діяльність можна також адаптувати, виконуючи кожне запитання цілою групою, дозволяючи тренеру використовувати цільові питання та методи відповідей, щоб залучити учасників та допомогти їм зрозуміти та отримати внесок у виконання завдання.

Тема:

Аналіз історій

Мета:

Підтримати учасників у перегляді набору історій, щоб отримати набір ключових висновків.

Результати навчання:

1. Визначення ключових повідомлень з окремих історій.
2. Окреслення набору ключових висновків із набору історій.

Перегляд історій

Тривалість: Не застосовується (Залежно від кількості / форми / тривалості історій)
Необхідні матеріали: Історії, Папір для фліпчарту і маркери, Проєкційні засоби зі звуком

Етапи:

1. Об'єднайте учасників на невеликі групи та виділіть їм конкретні історії.
2. Попросіть учасників переглянути історії та визначити основні повідомлення від них та власні думки щодо тематики/контенту історії.
3. Підтримайте учасників у зведенні їх висновків на фліпчартах із наведеною нижче таблицею:
   - Назва історії
   - Ключові повідомлення - Про що йдеться в історії?
   - Ваші думки - Як це пов'язано з вашим досвідом?
4. Попросіть учасників неофіційно представити свої фліпчарти, де містяться подробиці кожної історії та їх думки щодо неї.

Для груп нижчого рівня письменності та академічних здібностей цю діяльність можна адаптувати за допомогою:

1. Перегляд кожної історії цілою групою та тренером за допомогою диференційованих стратегій запитань та

відповідей, щоб залучити учасників та надати їм підтримку, а потім переглянути кожну оповідь.

2. Мати помічника підтримки для кожної групи, який виступатиме в ролі писаря та використовуватиме диференційовані стратегії запитань та відповідей, щоб забезпечити повну участь учасників.

Примітка: Ідеї цього огляду можуть бути включені в частину контенту з курації, який розробляє тренер/ка

Створення ключових висновків

Тривалість: 45 - 90 хвилин (залежно від кількості історій)
Необхідні матеріали: Папір для фліпчарту, маркери, Нотатки після публікації (не є необхідністю)

Етапи:

Примітка: Це заняття, яке слід виконувати разом з/після проведення огляду оповідань для учасників з відповідними можливостями.

- Розмістить три аркуші фліпчарту на стіну з назвою - Ключові теми (Що), Ключові ідеї (Як) та Ключові причини (Чому)
- Коли учасники представляють свої огляди історій, робіть примітки до цих трьох фліпчартів АБО після того, як учасники неофіційно представляють кожну оповідь як групу, щоб визначити, який зміст можна написати на фліпчарті, та використайте свої відповіді для заповнення фліпчартів.
- Коли кожна оповідь представлена на фліпчартах, додайте до стіни два додаткові аркуші для фліпчарту - Ключові тенденції (наприклад, ключові моменти, що з'являються в ряді історій) та Аномалії (наприклад, ключові моменти, які з'являються лише в одній історії). Попрацюйте з учасниками, щоб заповнити фліпчарти, використовуючи результати інших фліпчартів. Ви мо-

жете попросити учасників працювати в невеликих групах, щоб визначити тенденції та аномалії та додати їх до фліпчартів, або ви можете зробити це цілою групою, використовуючи стратегії націлювання на питання та відповіді, щоб висвітлити ідеї від окремих учасників.

Можливо, ви захочети зробити невелику перерву під час цього заняття, щоб дати учасникам певний період роздумів. Як варіант, якщо третій крок є занадто складним з точки зору навичок синтезу, необхідних для його виконання, тренер може виконати це після, використовуючи ідеї оригінальних трьох фліпчартів.

Тема:

Пакування історій

Мета:

Підтримати учасників у використанні різних інструментів для пакування своїх висновків як цифрових продуктів, які підходять для їхньої аудиторії та за призначенням.

Результати навчання:

1. Визначення аудиторії та мети висновків із набору історій.
2. Навчитися використовувати цифровий інструмент, щоб упакувати ці результати відповідним чином для вашої передбачуваної аудиторії та того, як ви хочете, щоб вони були використані.

Створення хмари слів

Тривалість: 45 - 60 хвилин

Необхідні матеріали: Приклад хмар слів, Проєкційні засоби, Доступ до Інтернету, Папір для фліпчарту і маркери

Етапи:

1. Поясніть, що таке хмара слів і як вони утворені. (Покажіть кілька прикладів).
2. Перегляньте, покажіть, прослухайте або прочитайте з учасниками низку історій та попросіть їх визначити ключові слова, які в них використовуються. Ви можете робити цю діяльність у невеликих групах або цілою групою. Крім того, якщо ваші історії є в Інтернеті та позначені тегами, запишіть ці теги. Слова слід писати на окремих примітках, що надходять, кожного разу, коли вони з'являються.
3. Попрацюйте з учасниками, щоб згрупувати слова за категоріями та визначити головне слово для кожної категорії. Наприклад, «молодь», «молоді люди» та «підліток» можуть бути віднесені до категорії «молодь».
4. Порахуйте, скільки слів знаходиться під кожним головним словом, щоб отримати загальну категорію.
5. За допомогою основних слів продемонструйте групі, як створити хмару слів за допомогою такої програми, як Wordle (тобто введення кожного головного слова в програму для кореляції з тією ж кількістю слів, яку вона представляє).

Аудиторія та мета

Тривалість: 15 - 30 хвилин

Необхідні матеріали: Папір для фліпчарту та ручка

Етапи:

1. У центрі фрагменту фліпчарту напишіть «Яку зміну ми хочемо зробити?»
2. Використовуйте диференційовані стратегії запитань та відповідей, щоб з'ясувати ідеї учасників. Запишіть їх на фліпчарті, щоб скласти схему павука.
3. Виберіть одну або кілька «змін/цілей» з учасниками та напишіть їх на окремих фрагментах фліпчарту.
4. Попросіть учасників перерахувати людей/групи/організації, які можуть зіграти певну роль у здійсненні цих змін (наприклад, лікарів, мешканців, керівників програм зайнятості тощо). За потреби надайте кілька пропозицій.
5. З усіх перелічених людей/груп/організацій попросіть учасників вибрати, на кого вони хочуть орієнтуватися. Потім використовуйте диференційовані стратегії запитань та відповідей, щоб з'ясувати, як ми з ними повідомляємо свої висновки (тобто як ми пакуємо свої висновки).

Редагування витягів/Сортування цитат

Тривалість: 45 хвилин + (залежно від кількості історій)
Необхідні матеріали: Проєкційні засоби зі звуком, Витяги/цитати, Планшети/ноутбуки з попередньо завантаженими матеріалами, додатком або програмним забезпеченням

Етапи:

1. Поясніть завдання (себто створити набір аудіо/відео витягів або список цитат). Ви можете показати приклади, щоб допомогти учасникам зрозуміти, про що йдеться в задачі.
2. Продемонструйте учасникам, як:
   a. Скопіюйте та вставте текст з історій у програмне забезпечення/додаток для обробки текстів
   b. Обріжте звуковий файл за допомогою програмного забезпечення або програми для редагування звуку
   c. Обріжте відеофайл за допомогою програмного забезпечення або програми для редагування відео
3. Перегляньте уривки/цитати з групою та те, як вони можуть бути показані бажаній аудиторії. Можливо, ви захочети використовувати їх у презентації, створити список відтворення тощо.

Примітка. Щоб підготуватися до цього заходу, вам слід попередньо завантажити історії на пристрої ІКТ, такі як планшети чи ноутбуки.

Створення тематичного редагування

Тривалість: 60+ хвилин

Необхідні матеріали: Проєкційні засоби зі звуком, Ноутбук із програмним забезпеченням/додатком для редагування

Етапи:

1. Поговоріть з учасниками, як отримати доступ до програмного забезпечення/програми для редагування аудіо чи відео та поясніть, на яких платформах/пристроях він працює. Дайте короткий огляд макета програми та її ключових особливостей.
2. Продемонструйте, як користуватися програмою/програмним забезпеченням, що охоплює:
   a. Початок нового проєкту та додавання медіа
   b. Основні методи редагування (як вирізати, обрізати, розділити тощо)
   c. Основні інструменти редагування (прості зміни аудіо, прості зміни відео тощо)
   d. Фільтри та переходи (якщо застосовуються)
   e. Текст та графіка (якщо застосовується)
   f. Експорт/обмін медіафайлами
3. Працюйте з учасниками у невеликих групах (не більше 4-х), щоб зробити грубий фрагмент звукового ландшафту або фільму. Використовуйте ключові теми або висновки з історій, щоб допомогти структурувати це.

Примітка. Якщо ви займаєтесь редагуванням витягів, ви можете просто імпортувати ці ключові витяги в програмне забезпечення та упорядкувати їх. Крім того, ви можете зробити демонстрацію більш інтерактивною, попросивши учасників виконати деякі функції, поки ви розмовляєте з ними. Якщо ви працюєте з великою групою, можливо, вам доведеться запланувати час, коли вони приходять на сеанс, таким чином, щоб вони приходили невеликими групами з розподілом протягом усього сеансу для свого конкретного часу редагування.

Створення публікацій у соціальних мережах

Тривалість: 45 - 60 хвилин

Необхідні матеріали: Проекційні засоби, ІКТ-пристрої (планшети або ноутбуки), Доступ до Інтернету

Етапи:

1. Продемонструйте, як увійти в Canva та як відкрити шаблон соціальної публікації
2. Продемонструйте, як вибрати вже існуючі дизайни, текст, піктограми, зображення тощо. Покажіть ключові інструменти редагування (наприклад, кольори, перероблення тексту тощо)
3. Підтримайте учасників (працюючи в парах/невеликих групах) у створенні візуальних зображень у соціальних

мережах, використовуючи ключові цитати, огляд окремих ключових висновків або рекомендації з історій та зображень (або з банку Canva, або з того, що було взято у рамках вашого проєкту). Для цього вони можуть використовувати планшети або ноутбуки.

4. Перегляньте візуальні ефекти, створені групою. Використовуйте диференційовані стратегії запитань та відповідей для підтримки цього зворотного зв'язку.

Створення художньої статті/нарису у блозі

Тривалість: 60 хвилин

Необхідні матеріали: Папір для фліпчарту та маркери

Етапи:

1. Роздайте папір для фліпчарту з наступними розділами:
   - Заголовок
   - Які історії ви згадаєте тут?
   - Хто такі ті люди, які розповідають ці історії?
   - Звідки беруться історії та коли вони їх розповідали?
   - Які ключові теми та ідеї історій?
   - Структура -
     - ◊ Як ви почнете статтю/блог? (Подумайте про свій гачок і ключовий меседж)
     - ◊ Які розділи ви будете мати посередині? (Подумайте про ключові теми з оповідань)

    - ◊ Як ви закінчите статтю/блог? (Подумайте про короткий підсумок, основні рекомендації або заклик до дії)
  - Який інший вміст ви будете використовувати? (наприклад, історії, зображення, візуальні зображення тощо)
  - Залиште відповідний розмір під кожною секцією.
2. Поясніть різні розділи на фліпчарті.
3. Виділіть розділи невеликим групам учасників, щоб вони записали ідеї, або працюйте з цілою групою, щоб сформулювати свої ідеї для розділів.
4. Сприяйте огляду ідей/схем, вироблених назовні тим що у вас є:
   a. Прохання невеликих груп представити свої фліпчарти
   b. Бажання представити їм роботу групи
5. Використовуйте диференційовані стратегії запитань та відповідей, щоб отримати відгук від учасників та зробити відповідний запис.

Примітка. Тренер може використовувати ці ідеї для написання статті чи публікації в блозі після сесії. Вони також можуть додати ключові мальовані піктограми до різних розділів для кращого розуміння.

Підготовка до проведення тренінгів:

1. Складіть чіткий короткий портрет або огляд учасників вашої навчальної діяльності. Це може включати:
   a. До якої демографічної групи вони належать?
   b. Які потреби у навчанні?
   c. Який досвід вони мають у висвітлюваний темі?
   d. Який їх попередній освітній досвід?
   e. Скільки з них відвідують тренінг?
2. Перегляньте розділ «МОБІЛІЗУЄМО ІСТОРІЇ» та запропоновані вище дії та подумайте, як ви можете донести знання та вміння, що містяться в них, до своїх учасників. Подумайте про те як(і):

   a. Зробити інформацію більш доступною (тобто роздатковий матеріал, слайди презентацій, візуальні зображення тощо)

   b. Адаптувати діяльність/ресурси/надання для задоволення потреб учасників (наприклад, стратегія запитань та відповідей тощо)

   c. Вам потрібні ресурси та приміщення (наприклад, видруки, засоби для проєктування тощо)The resources and venue facilities that you need (i.e. print outs, projection facilities etc.)

ПОСІБНИК З НАЙКРАЩИХ ПРАКТИК

Використовуйте таблицю нижче, щоб створити свій посібник з найкращих практик на основі ваших обговорень з іншими.

Сторітеллери Хто розповів історії та як вони поділилися історіями? Який дозвіл ми маємо для їх використання?	**Автентичність** Як ми можемо підтримувати голоси та ідеї окремих людей, коли ми представляємо історії та їхні знахідки у вигляді збірки?
Призначення Чому ми зібрали ці історії та який у нас намір їх використовувати?	**Поширення** Як ми плануємо поділитися своїми історіями та їх знахідками? Як це може вплинути на оригінальних сторітеллерів?

ВКРАДЕНА ОПОВІДЬ

Додайте зображення та опис зображення у поля, щоб створити оповідь вкраденої історії.

У коледжі час обіду.	Кеті розповідає подрузі Джуліан про своє свято в Африці.
Джуліан вважає, що це буде чудова історія для блогу Коледжу.	Того вечора Джуліан ділиться історією в Інтернеті на шкільному блозі із фотографіями, які вона зробила зі сторінки Кеті у Facebook.
Наступного дня Кеті приходить до школи й всі говорять про її свято. Вони обмінюються фотографіями в Інтернеті.	Кеті знаходить Джуліану і каже їй видалити публікацію в блозі з Інтернету, але Джуліан не розуміє, чому виникає проблема.

МОБІЛІЗУЄМО ІСТОРІЇ

Мобілізація знань описує процес, в якому ми беремо навчання, ідеї та ключові повідомлення з курованих історій та пов'язуємо їх із людьми, групами та/або організаціями, які можуть використовувати їх для позитивних змін у громадах. Це можуть бути представники низових змін, такі як лідери громад або ключові директори, такі як політики.

Як частина мобілізації знань з історій, нам слід чітко розуміти:

- Знання - Що ми дізналися?
- Мета - яку зміну ми хочемо внести?
- Аудиторія - Хто в змозі внести ці зміни?
- Метод - Як ми можемо пов'язати історії з цією аудиторією?

МЕТОДИ МОБІЛІЗАЦІЇ

Є багато способів, за допомогою яких ви можете мобілізувати навчання зі своїх історій та зі свого кураторського контенту, як в Інтернеті, так і поза ним. Думаючи про те, які методи використовувати, ви повинні дозволити вам зрозуміти мету та аудиторію, яку ви направляєте. Як ми досліджували на початку цієї книги, зміни можуть відбуватися різними шляхами (поведінковим, ідеологічним тощо) та на різних рівнях (індивідуальний, організаційний, систем-

ний тощо). Ви повинні пам'ятати про це, коли думаєте про методи мобілізації. Ось кілька ідей, завдяки яким можна мобілізувати свої історії:

Шерінг (sharing/поділитися чимось) в соціальних мережах – ви можете розмістити свій кураторський контент у соціальних мережах, щоб допомогти людям донести повідомлення та дозволити їм легко ділитися ним. Використовуючи соціальні медіа, подумайте, яка платформа найкраще залучає вашу аудиторію, як ви можете привернути її до уваги своєї аудиторії (себто додати до неї теги або теги ключових слів), як зробити так, щоб контент здавався актуальним (себто риторичні запитання) та як ви можете зробити контент привабливим та привернути увагу (себто використання зображень). Ви також повинні подумати про те, скільки разів ви ділитесь своїм контентом і в який час доби. Ви можете використовувати функції та програми планування соціальних мереж для створення кампанії.

Постінг (posting /публікація) на веб-сайтах – Ви можете додати свій кураторський контент на веб-сайти як художні статті в інтернет-газетах та журналах або як дописи в блозі. Ви також можете завантажити звіти у форматі PDF. Роблячи це, подумайте про демографічні показники людей, які відвідують веб-сайт, та формат, у якому вони звикли отримувати інформацію. Слід переконатися, що кнопки шерінгу в соціальних мережах використовуються для сприяння «поширенню» публікації, а використання візуалів до контенту

здається читачеві більш привабливим та стимулюючим. Ви також можете вставити відео або аудіокліпи.

Використання електронної пошти – Ви можете надсилати свій кураторський контент електронною поштою. Ви можете зробити це як масову розсилку пошти за допомогою такої програми, як MailChimp або групи електронної пошти, або надіслати окремі електронні листи відповідним людям зі своїми висновками та змістом (наприклад, звіт у форматі PDF, прикріплений до особисто написаного електронного листа). Не забудьте переконатися, що у вас є відповідні дозволи таким чином зв'язуватися з людьми, перш ніж надсилати пошту.

Організація заходів – Ви можете організувати подію, щоб показати людям ваші знахідки та кураторський контент. Це може бути невеличка подія поширення в громадському центрі з мешканцями певного району або з тими, хто якимось чином пов'язані з історіями. Презентація на закритому груповому засіданні або симпозіум/конференція з цілим рядом доповідачів/заходів, які вивчають проблеми, що стосуються вашого кураторського контенту. Ви також можете взяти участь у таких заходах, як роудшоу, засідання, чинні симпозіуми/конференції, і представити там свої висновки.

Воркшопи (майстер-класи) та дискусії – залучення людей до роботи з витриманим змістом та історіями є більш ак-

тивним способом мобілізації знань. Ви можете організувати воркшоп-практикум, який би зібрав різні зацікавлені сторони (стейкголдерів), щоб ознайомитися з результатами цих історій та визначити, що вони можуть зробити, щоб створити позитивні зміни для громад з ними. Вам слід заздалегідь продумати структуру цього воркшопу, кого запросити та які заходи ви хотіли б робити (наприклад, завдання з розв'язання проблем, заходи з генерації ідей тощо). Крім того, ви можете організувати дискусійний захід. Це може включати показ деяких ключових історій та постановку ключових питань для стимулювання дискусії. Знову ж таки, вам потрібно буде добре подумати про учасників і про те, які будуть запитання. Ви також повинні мати план, яким чином завершите обговорення.

Застосування низових методів – ці методи мобілізують людей «на місцях», щоб допомогти поділитися досвідом з історій. Це можуть бути люди, які поширюють друкований вміст, наприклад, звіти чи статті, або використовують портативні пристрої, такі як смартфони чи планшети, щоб показувати людям історії та вести бесіди про них іншим. Це можуть бути мешканці району чи певні демографічні групи, що розмовляють із сусідами чи іншими людьми з тієї ж демографічної групи. Це також може включати невеликі обговорення або неформальні зустрічі, такі як кафе для розмов (себто локація, де люди можуть прийти поспілкуватися) та подібні техніки.

Щоб допомогти вам спланувати мобілізацію своїх історій, програма «Our Voices» створила шаблон плану дій. Ви можете завантажити його тут:
http://our-voices.eu/knowledge-mobilisation-action-plan/

ПУТІВНИК ФАСИЛІТАТОРА, ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАХОДИ

3

Тема:

Розуміння методів мобілізації знань

Мета:

Підтримати учасників у розумінні основних елементів різних методів, якими вони могли б мобілізувати знання зі своїх історій.

Результати навчання:

1. Визначити різні способи передачі знань зі своїх історій різним аудиторіям.
2. Створити базовий план для обміну досвідом з їхніх історій та кураторського контенту.

Вивчення методів поширення

Тривалість: 45 хвилин

Необхідні матеріали: Папір для фліпчарту та маркери

Етапи:

1. Запитайте учасників «Як ми можемо поділитися досвідом зі своїх історій та якими інструментами ми могли б скористатись?». Вам слід зібрати їх ідеї у вигляді схеми павука на аркуші паперу для фліпчартів. Ви можете використовувати піктограми як підказки.
2. Для кожного методу такі наступні питання:
   a. З ким це допоможе нам зв'язатися? (тобто аудиторія)
   b. Як ми могли б використовувати його для зв'язку з ними? (тобто мета)
   Порівняйте ці ідеї на фліпчарті навколо методу, до якого вони відносяться.
3. Узагальнити ключові моменти на фліпчарті для групи та перевірити на розуміння за допомогою диференційованих методів запитань та відповідей.

Створення плану дій

Тривалість: 45 - 60 хвилин

Необхідні матеріали: План дій на папері, Папір для фліпчарту, маркери

Етапи:

Примітка: Було б добре запустити цю активність, дотримуючись вищезазначеної роботи з вивчення методів поширення досвіду.

1. Попросіть учасників визначити найбільш підхожу техніку поширення, яку слід використовувати для підключення їх навчання до їх аудиторії.
2. Попрацюйте з усією групою, щоб виконати Спільний план навчальних дій. Ви можете використовувати аркуш завдань або відтворити його контент на папері для фліпчартів. Ви також можете об'єднати учасників на невеликі групи для роботи над конкретними техніками та планами дій.
3. Фасилітуйте груповий перегляд плану, використовуючи диференційовані стратегії запитань та відповідей, та додайте свій власний внесок до плану.

Підготовка до проведення тренінгів:

1. Складіть чіткий короткий портрет або огляд учасників вашої навчальної діяльності. Це може включати:
   a. До якої демографічної групи вони належать?
   b. Які потреби у навчанні?
   c. Який досвід вони мають у висвітлюваній темі?
   d. Який їх попередній освітній досвід?
   e. Скільки з них відвідують тренінг?
2. Перегляньте розділ «МОБІЛІЗУЄМО ІСТОРІЇ» та запропоновані вище дії та подумайте, як ви можете донести знання та вміння, що містяться в них, до своїх учасників. Подумайте про те як(і):

   a. Зробити інформацію більш доступною (тобто роздатковий матеріал, слайди презентацій, візуальні зображення тощо)

   b. Адаптувати діяльність/ресурси/надання для задоволення потреб учасників (наприклад, стратегія запитань та відповідей тощо)

   c. Вам потрібні ресурси та приміщення (наприклад, роздруківки , засоби для проєктування тощо)

SNAPSHOT ІСТОРІЇ

Snapshot історії- це основний спосіб збирання коротких історій про ідеї та думки людей.

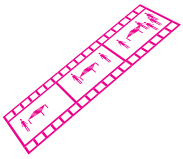

Ви можете бачити або чути подібні сюжети в ефірі телевізійних і радіопрограм, які запитують думку громадськості щодо тем.

Ви можете записувати Snapshot історії у вигляді аудіо- чи відеокліпів.

Щоб зібрати Snapshot історію, вам треба:

Подумати над простим, відкритим питанням на конкретну тему(наприклад, що для вас означає здорове харчування?)

Поставити своє питання окремій людині

Записати їх відповіді як аудіо чи відео на смартфон, планшет/iPad, відеокамеру чи диктофон.

ШАБЛОН ДЛЯ РОБОТИ З РОЗКАДРУВАННЯМ

Додайте зображення та опис зображення у поля нижче, щоб створити розкадрування.

1

2

3

4

5

6

Структура історій

Більшість історій мають початок, середину і кінець. Якщо ваша історія - це поїздка - тоді хід робочого дня допоможе вам їх структурувати.

Початок
Ваше життя: хто є частиною вашої історії та де це відбувається?
Початок роботи: Що ви можете взяти у подорож?
Ваші думки та почуття: які погляди та емоції у вас виникли, коли ви розпочали подорож?

Середина
Наступні кроки: Що сталося? Як розвивалася історія?
Виклики: Які виклики та перешкоди довелося подолати?
Ваші думки та почуття: які погляди та емоції ви мали на цьому етапі поїздки?

Кінець
Ваше життя: Як ви змінились завдяки подорожі / отриманому досвіду?
Ваша рефлексія та думки: Як ви себе почуваєте, якщо ви озираєтеся на досвід? Що змінилося?
Результат: Чому відбулися зміни? Що будете робити в майбутньому?

КАРТА РОЗУМУ ІСТОРІЇ (STORY MIND MAP)

Заповніть поля нижче, щоб окреслити ключові елементи вашої історії. Потім ви можете пронумерувати кожне з них у тому порядку, в якому ви збираєтеся дослідити його у своїй історії.

Події: Які ключові речі відбуваються у вашій історії?

Люди: Хто ще є у вашій історії?

1

Меседж: Чому ви розповідаєте цю історію?

Почуття: Як ти почувався в різні моменти своєї історії?

Локація: Де відбувається ваша історія?

ФЛЕШКАРТКИ ВИДІВ ІСТОРІЙ

НАПИСАНЕ

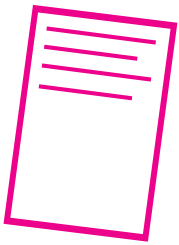

СТАТТЯ ОНЛАЙН

ЗОБРАЖЕННЯ

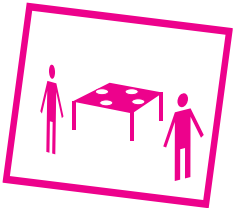

ПОСТ БЛОГА

АУДІО

ПОСТ У СОЦМЕРЕЖІ

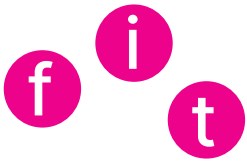

ВІДЕО

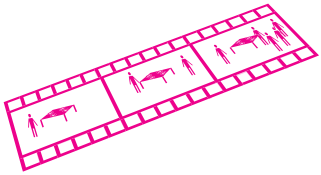

МУЛЬТИМЕДІА

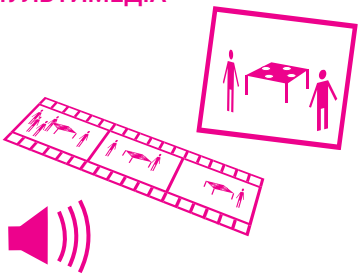

ІКОНКИ ПОШИРЕННЯ ІСТОРІЙ

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА	САЙТИ
ЗАХОДИ 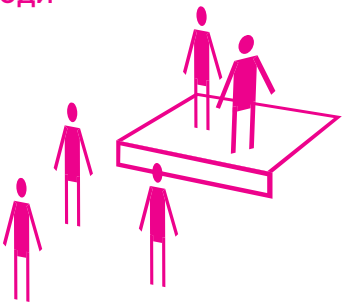	МАЙСТЕР-КЛАСИ 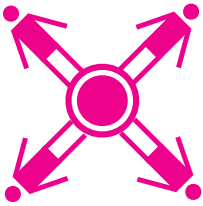
ДИСКУСІЙНІ ГРУПИ	СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ
ДРУЗІ І СУСІДИ	ЗУСТРІЧІ 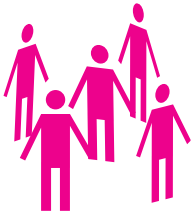

ПЛАН ДІЙ ПОШИРЕННЯ ІСТОРІЙ

Використовуйте таблицю нижче, щоб спланувати, як ви збираєтеся ділитися меседжами та ідеями зі своїх історій.

НАВЧАННЯ Які ключові меседжі та ідеї з ваших історій? !	
МЕТА Яку зміну ви намагаєтесь зробити зі своїх історій? ?	
АУДИТОРІЯ Хто може допомогти внести ці зміни?	
МЕТОД Як ви поділитесь історіями з цими людьми	

ЗАВДАННЯ Що потрібно робити?	**ДАТИ** Коли це потрібно зробити?	**ЛЮДИ** Хто це буде робити?

ДОДАТКОВА ПІДТРИМКА

Коли ви готуєтесь проводити заняття з курації історій людям у неформальних навчальних середовищах та спільнотах, важливо ретельно планувати свої заходи, щоб переконатися, що вони відповідають їх навчальним потребам та чи їх участь у сесіях є вагомою. Ключові питання, а також пропоновані заходи/ресурси у розділах «ПУТІВНИК ФАСИЛІТАТОРА, ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАХОДИ» допоможуть вам це зробити.

Коли ви продумаєте кілька ключових ідей, ви можете заповнити таблицю нижче, щоб розпочати підготовку до реалізації цих ідей. Можливо, варто обговорити свій початковий план з іншим фасилітатором або постачальником навчального закладу/організацією, яка бере участь у підході «Our Voices», щоб отримати якийсь відгук, перш ніж завершити його та провести тренінг. Експертна перевірка - це чудовий спосіб допомогти вам розвинути свій професійний досвід.

ОБЛАСТЬ/КОНТЕКСТ В якій галузі/середовищі ви плануєте проводити навчання? Який вплив це має? З якими місцевими активами ви могли б співпрацювати - як і чому?	
УЧАСНИКИ Хто вони? Як ви будете їх рекрутувати? Як запропоновані вами заходи та план підтримують їх залучення/навчання?	

НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ Які заходи ви б включили? Як би ви їх адаптували? Як би ви це структурували? Що б дізналися/виготовили? Як ви плануєте оцінювати заходи?	
ЛОГІСТИКА Коли ми проводимо на-вчальні заходи? В якому місці (місцях) ви могли б провести тренінг? Які можливості вони мають?	

ІНШІ РЕСУРСИ

Перераховані нижче ресурси можуть бути корисними для Вас як фасилітатора цифрової курації та допоможуть підтримати громади, щоб їхні голоси були почуті особами, які приймають рішення (десіжн мейкерами), та спричинили позитивні зміни завдяки силі розповіді історій.

Банк ресурсів «Our Voices» У рамках проєкту «Our Voices» організації-партнери зібрали набір ресурсів з усіх країн-партнерів (Великобританія, Іспанія, Німеччина, Італія, Швеція та Польща), які допомогли б людям дізнатися про курацію історій та залучитись у пов'язану діяльність. Ці ресурси включають освітні ресурси, статті та відео. Ви можете отримати до них доступ за посиланням:
http://our-voices.eu/resources/

Дводенна програма співпраці: Інститут громадських репортерів The Institute of Community Reporters розробив програму курації історій, яка допомагає учасникам розвивати базовий аналіз історії та навички цифрового пакування відповідно до цінностей та практики руху «Громадський репортер». Доступ до цієї програми та супровідних ресурсів можна отримати, зв'язавшись із People's Voice Media на enquiries@peoplesvoicemedia.co.uk

Статті про курацію: Це перелік статей на тему курації історій, встановлених через Google Scholar. Ви можете от-

римати доступ тут: https://tinyurl.com/yd5×5hp2

Навчальні відео з цифрового маркетингу: це список відтворення відео про цифровий маркетинг, який може бути корисним при роздумах про те, як мобілізувати навчання з історій. Ви можете отримати доступ тут: https://tinyurl.com/ya4r47ql

Навчальні відео по відеоредакторах: це плейлист відео відредагованих за допомогою Filmora, який може бути корисним при роздумах про те, як пакувати ваші історії. Ви можете отримати доступ тут: https://tinyurl.com/yby54dgh

Навчальні відеоролики з академічного письма: це плейлист відеороликів з цифрового маркетингу, які можуть бути корисними при роздумах про те, як упаковувати історії в письмових форматах, особливо для академічної аудиторії. Доступ до нього можна отримати тут: https://tinyurl.com/ybp5ql56

Відеозаписи підручника з аналізу дискурсу: Це плейлист відеороликів з аналізу дискурсу, які можуть бути корисними для подальшої контекстуалізації теми, яка коротко розглядається в цій книзі. Доступ до нього можна отримати тут: https://tinyurl.com/ycuab4yv

ГРА-СИМУЛЯЦІЯ

Рольова гра «Крива конфлікту»

ВСТУП

«Мир не з'явиться сам по собі — щоб його досягти, над цим треба працювати», — такого висновку дійшли розробники рольової гри «Крива конфлікту». Ця інноваційна рольова гра була розроблена групою неурядових організацій, що працюють у сфері миротворчості. Її метою є підвищення обізнаності учасників та учасниць про основи конфлікту, надання інструментів для вирішення конфліктних ситуацій та управлінням ними.

Сюжет гри базується на «кривій конфлікту» (див. Мал.1). Учасники йдуть по цій кривій – від латентного конфлікту через його гарячу точку до деескалації та розбудови миру на своєму острові (Див. Мал. 2), де проживають 5 племен. На початку гри учасники формують ці племена та мають завдання створити для кожного племені емблему, танець, девіз, тощо.

Потім вони виконують певні завдання (Див. Табл.1), а потім дізнаються, що на їх острів насувається екологічна катастрофа – у них закінчуються водні ресурси. Причому – розподіл цих ресурсів є нерівномірним – одні племена мають їх більше, а інші – менше. (Див. Мал. 3). Для того, щоб племені вижити, у них має бути щонайменше 2 ресурси води (повітряні кульки) на кожного члена племені. Якщо таких ресурсів є по одному на кожного, то члени племені будуть живі, але не енергійні і хворі. Якщо ресурсів не вистачає на

когось, то через 30 хвилин ця людина має покинути гру. Крім того – напруженість між племенами підсилюється непростими відносинами, що склались з давніх часів на острові. (Див. Табл. 2 та 3). Враховуючи ці відносини та кількість наявних ресурсів, кожне плем'я має провести нараду та вирішити – будуть вони захищатись, чи нападати на інших з ціллю поповнення ресурсів.

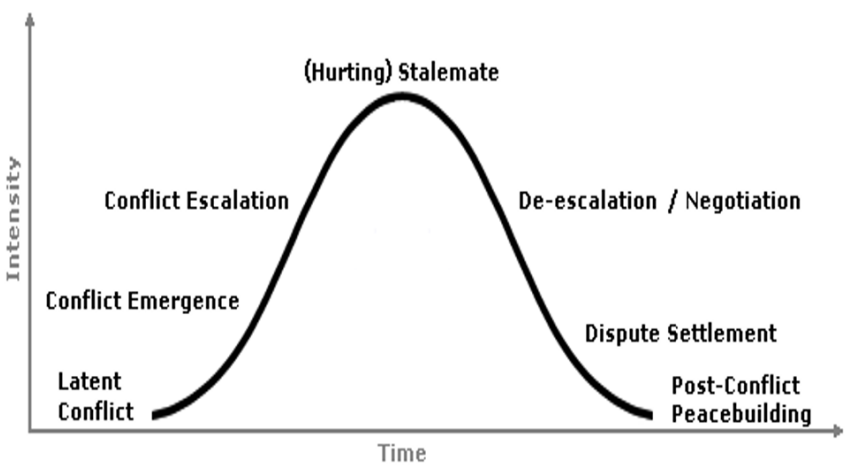

Всі ці фактори призводять до того, що конфлікт, який довгий час був латентним, починає швидко розгорятись і переростає в гарячу фазу, яка переходить бійку за ресурси – племена виходять на поле і намагаються відібрати одне у одного водні ресурси у вигляді повітряних кульок (Див. Мал. 4).

Конфлікт припиняє ведучий, повідомляючи, що на острові із-за війни ресурсів стало ще менше, а крім того, починають

розповсюджуватись інфекції. Тобто, учасники гри мають усвідомити, що продовження війни призведе до знищення населення на всьому острові. Учасники мають дійти згоди, що гарячу фазу конфлікту треба припиняти і переходити до його деескалації. Ведучий дає завдання об'єднатись в групи по племенах та подумати над миротворчими ініціативами для острова – ці ініціативи мають допомогти всім племенам вижити в тих умовах, що склались.

Після того, як ці ініціативи згенеровані та обговорені в племенах, починається етап переговорів між групами – учасники мають дійти згоди щодо ЗАГАЛЬНОПРИЙНЯТНИХ ініціатив для всіх племен.

Після цього фасилітатор підводить підсумки тому, що сталось протягом гри, за допомогою «кривої конфлікту» (Мал. 1 та Табл. 3), розбираючи – який момент гри відноситься до якого сектору на «кривій» та яку роль можуть відігравати громадські організації/ активісти на цій стадії.

Завершальною стадією заходу є планування учасниками миротворчих заходів для своїх громад, їх презентація та дебрифінг. Детальніше по кроках див. Табл. 5

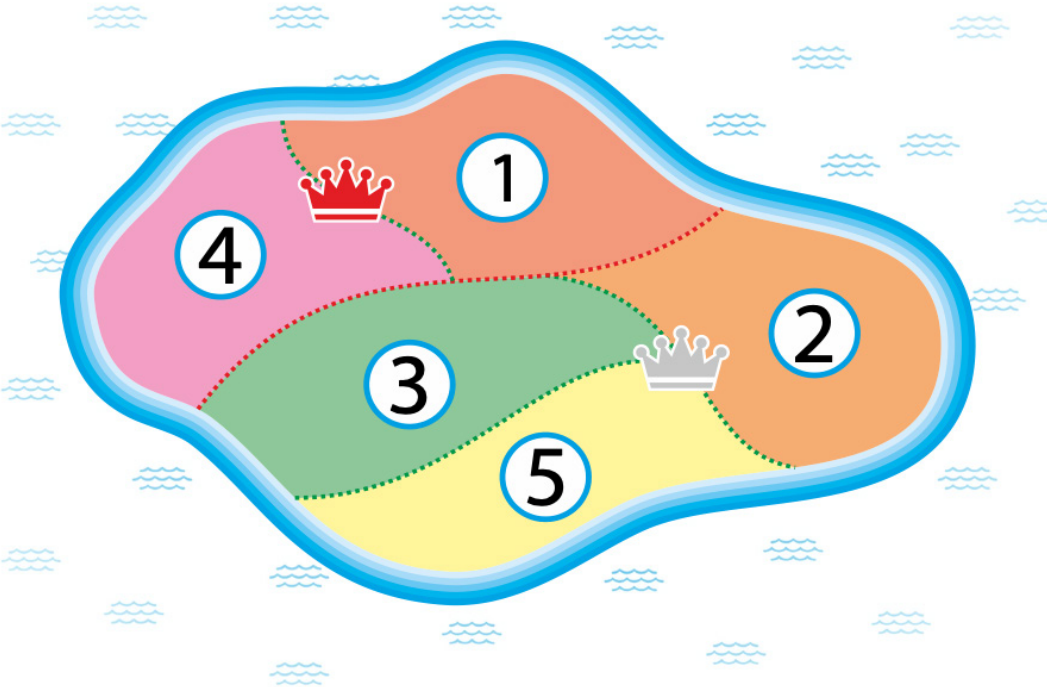
1
2
3
4
5

КАРТКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ на 1й сесії

1

Зберіть щонайменше 2 повних мішків з сміттям і розділіть відходи на пластикові та паперові

1

Створіть і зніміть на відео племінний танець, щоб закликати дощ. У танці повинні взяти участь щонайменше 10 осіб

1

Створіть кросворд щонайменше з 15 слів, пов'язаних із забрудненням повітря

2

Створіть 5 оригінальних предметів за допомогою зібраного сміття, що зібрало Плем'я 1

2

Пройдіть на подвір'я і сфотографуйте 12 різних людей, які обіймають дерево (попросіть їх), щоб показати важливість лісів

2

Напишіть оперу, присвячену Землі, і виконайте її всім плем'я разом. Тривалість опери - не менше 3 хвилин

3

Створіть петицію, щоб зупинити зміну клімату і зберіть щонайменше 30 підписів

3

Зберіть щонайменше 5 предметів від учасників тренінгу та зробіть коротке відео з поясненням історії кожного з предметів

3

Організуйте та проведіть лекцію щодо зміни клімату та його наслідків

4

Зніміть відео принаймні за 15 секунд, в якому ви просите у світу допомоги, щоб врятувати свій острів від зміни клімату

4

Створіть стінгазету на тему - як буде виглядати світ через 100 років, якщо ми не зупинимо зміни клімату та забруднення

4

Створіть 5 позитивних мемів щодо забруднення води та / або лісу

5

Підготуйте квест «Пошук скарбів» для іншого Племені (принаймні 7 запитань)

5

Створіть статую, яка відображає втрату біорізноманіття та вимирання різних видів у світі

5

Придумайте та намалюйте гасло, яке просуватиме ідею «врятувати Землю» та сфотографуйтесь із написаним вашим слоганом. Як мінімум 7 людей повинні бути на знімку.

Відносини між племенами

ПЛЕМ'Я 3
1
Погано.
«Історія корони», чужі погляди на побут.
2
Добре.
Сімейне дерево+ мова + традиційні свята.
4
Змішаний.
Гарні родичі + «коронна історія».
5
Добре.
Мова, сусідство та етнічна історія.

ПЛЕМ'Я 4
1
Добре.
Мова + професія риболовлі та полювання + добрий мікрорайон.
2
Добре.
Хороший торговий зв'язок, міст між ними, спільні родичі.
3
Добре.
Родичі, культура + сусідство.
5
Погано.
Мова інша + слабкий зв'язок.

ПЛЕМ'Я 5
1
Погано.
Вони не забули «історію корони».
2
Добре.
Однакова мова та добрий сусід.
3
Добре.
Сусідська, мовна та етнічна спільність.
4
Погано.
Слабкий зв'язок, територіальна віддаленість + «історія корони».

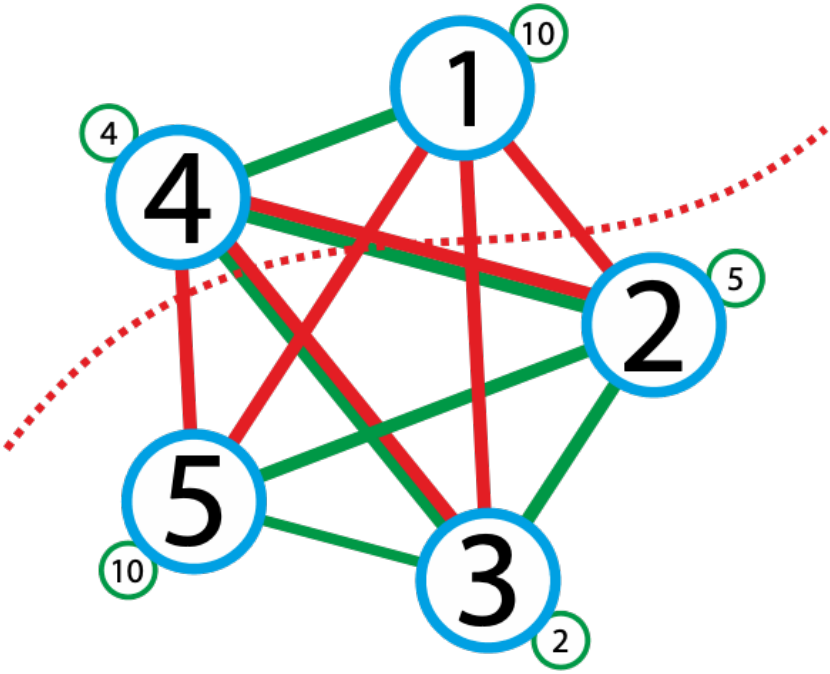
1
10
4
4
2
5
5
10
3
2

Історична довідка

Зараз 4361 рік після цифрової ери. На останньому острові на Землі 5 племен намагаються жити в мирі і злагоді, наскільки клімат і обставини дозволяють їм. Острів маленький за площею, з різко обмеженими ресурсами.

Племена 2,3 і 5 раніше були одною громадою. Але з плином часу тяжке життя та непереборні протиріччя змусило деяких людей переїхати на інше місце. Нарешті, вони стали окремими племенами. Однак, вони все ще разом історично боронять безцінну давню реліквію - золоту корону з найкрасивішими рубіновими і смарагдовими камінням на ній, успадковану від предків.

Племена 1 і 4 розмовляють однією і тією ж мовою і поділяють однакову культуру харчування. Промисел дикунів довгі роки полягає в риболовлі та полювання. Малоосвічені, дикі племена втратили зв'язок і культурну спадщину предків. Заздрість до жителів 2, 3 і 5 громади, які володіють історичними сувоями, святою реліквією і технологіями обробітку землі накопичується роками.

938 років тому в дуже темну безмісячну ніч племена 1 і 4 вступили в змову та вкрали золоту корону. Племена 2, 3 і 5 зі зброєю в руках намагалися повернути втрачену цінність. Однак, зазнали поразки. Майже тисячолітня історія триває і зараз. Племена періодично намагаються повер-

нути священну корону, але мирним шляхом цього досягти не в змозі донині.

Ситуація на острові напружена. Племена 2, 3 і 5 все ще намагаються повернути корону, але племена 1 і 4 відмовитися від неї мирним шляхом.

Превенція

Заходи вжиті до розпалу конфлікту для запобігання ескаляції і погіршення відносин

Врегулювання

Заходи вжиті під час кризи для запобігання насильству, щоб створити умови для вирішення

Вирішення

Заходи вжиті для задоволення потреб та інтересів

Трансформація

Заходи вжиті для зміни умов, які викликали конфлікт

Превенція

Раннє попередження, Превентивна дипломатія, Міжгромадські спільноти

Врегулювання

Кризова дипломатія, Розведення сторін

Вирішення

Мирні переговори, Медіація

Трансформація

Примирення, Реформи інститутів, Економічний розвиток

хв*	Етап	Мета	Методика	
15	Привітання, перше знайомство	Оголошення суті заходу (у тому числі усні дисклеймери), знайомство один з одним, почасти створювати безпечний простір	Самопрезентація	
15	Обговорення очікувань і побоювань	Створення безпечного простору, розуміння настроїв учасників, можливість їх урахувати при роботі	“квітка”, “дерево”, “акваріум”, “кораблик”; “поділися унікальністю”, “дві правди одна брехня”	
10	Правила	Домовитися про зрозумілі й ефективні правила взаємодії і спільної роботи, структурувати роботу групи	“Зупинка”	
10	Об’єднання в племена	Утворити 5 племен, налаштувати на творчий лад	Жеребкування, пантоміма	
5	Початок	Ідентифікація племен, відчуття єдності зі своїми	Спілкування, творчість (із стрічками)	
20	Репетиція/ презентація	«Синхронізація», командний дух, налаштування на творчій лад та відкритість, спільна творчість та робота, навички публічного виступу, розкутість, краще впізнавання учасниками/цями один одного	Спільна творчість	

	Зміст	Матеріали
	Привітання. Початок. Організатори вітають учасників/ць проекту, роз'яснюють мету, план заходу та організаційні питання	Бейджи, маркери, малярна стрічка (для написання імені), дисклеймери
	Фасилітатор/ка запрошує учасників/ць підготувати 2 стікери із очікуваннями і побоювання. Учасники по черзі виходять до фліп-чарту, Вони чіпляють стікери: на човні або вітрилах - позитивні, і у воді - негативні, коментуючи на загал. Фасилітаторка вислуховує, дякує. Запевняє у тому, що всі разом будемо намагатися виправдати очікування і уникнути небезпек. А також дає завдання на перерві подумати, що кожний може зробити, аби "плавання" видалося щасливим.	Малюнок човна (дерева, квітки, акваріуму), кольорові стікери - червоний і зелений, ручки/фломастери/маркери
	Фасилітатор/ка пропонує учасникам разом напрацювати правила безпечного простору, підказує, спрощує, переконується у тому, що всім зрозуміло та всі згодні. Фіксує на плакаті у вигляді схематичних малюнків. Всі умовно підписуються під цим і домовляються дотримуватися правил	Фліп-чарт, маркер
	Тренери пропонують учасникам/цям стати в коло та об›єднатися по певним, заданим тренерами ознакам (тварини - черепашки, рибки, змійки, ящірки, зайки). Після об'єднання тренери перевіряють правильність об'єднання учасниками.	Картки з фото 5 різних видів тварин (на кожного учасника) або картки з написами назв тварин
	Тренери розпочинають гру - пояснюючи учасникам об'єднання в команди. Кожна із команд отримує кольорові стрічки, які будуть опізнавальним знаком "своїх".	Клейка стрічка, по 6 кусків по 1 метру 5 видів різнокольорової стрічки
	Кожна з команд придумує: назву племені, тотем, символ, танок. Після підготовки - презентація кожного племені	Фліпчарт, маркери, клей, ножиці

хв*	Етап	Мета	Методика	
10	Творче завдання, пояснення	Згуртувати членів племен та побудувати стратегію комунікації між племенами	Розповідь	
30	Творче завдання, виконання	Ще більше згуртувати членів племен, включити в гру. В окремих випадках, можливо, зрозуміти, що якісь завдання виконати неможливо.	Спільна творчість	
30	Творче завдання, презентація	Попрактикувати навички презентації, публічного виступу, зізнання у тому, що щось не вийшло. Зародити перший конфлікт, якщо учасники захочуть звинуватити один одного, що щось не вийшло	Презентація	
30	Обговорення, Аналіз того, що відбулося	Це важливо для створення прихованого конфлікту між племенами.	Обговорення. Пояснення тренера/рки	
5	Початок гри в острівному полі	Відчути себе мешканцем острову	Роз'яснення. Початок гри в полі	
10	Гра в острівному полі	Відчути наслідки політичної і екологічної кризи	Роз'яснення. Початок гри в полі	
10	Гра в острівному полі	Відчути нестачу ресурсу (води, кульок)	Роз'яснення. Практична гра.	

	Зміст	Матеріали
	Тренер/ка повідомляє, що зараз буде незвична сесія - змагання між племенами острову на якісне, швидке та креативне виконання поставлених завдань. Кожна з груп отримує 1 завдання (які попередньо підготовлені тренерами) та беруть у тренерів необхідний матеріал для їх виконання. Тренер повідомляє, що є такі завдання, які можливо виконати тільки при взаємодії з іншими командами, тому важливо ще на цьому етапі побудувати стратегії комунікації між командами-конкурентами	Картки із завданнями
	Кожна команда отримує необхідне приладдя та технічні матеріали для виконання завдань та йде виконувати завдання по окресленій організаторами території.	Пакети для сміття, рукавиці, ножиці, клейка стрічка
	Тренер просить команд презентувати свої завдання. Команди презентують	Проектор, фліпчарт
	Обговорення в загальному колі результатів виконання завдання для кожного племені, роль, яку виконувало кожне плем'я та учасники окремо.	
	Кожна із команд отримує історичну довідку та відношення між племенами та займає своє місце на "карті" острову.	5 історичних довідок та 5 роздруківок зі відношеннями між племенами (Роздрукувати)
	Тренер пояснює, що весь попередній день всі займались рятуванням острова від кризи, але племена не змогли врятувати свій острів від глобального потепління. Саме тому зараз вони оголосили надзвичайний стан через зміни клімату та глобальне потепління.	
	Тренер видає залишок ресурсу кожній команді та пояснює, що на острові не вистачає води для всіх. Кожне плем'я має різну кількість водних ресурсів, і їм потрібно буде боротися за нього, якщо вони хочуть, щоб їхнє плем'я вижило.	Кульки на паличках у кількості строго як на пентаграмі

хв*	Етап	Мета	Методика	
10	Гра в острівному полі	Обрати стратегію. Усвідомити необхідність діяти	Племінна взаємодія	
5	Гра в острівному полі		Міжплемінна взаємодія	
10	Гра в острівному полі		Міжплемінна взаємодія	
5	Гра на полі бою	Зрозуміти правила гри на цьому етапі		
10	Гра на полі бою	Налаштуватися на боротьбу	Команди слухають. Грають. Тренер спостерігає. Пояснює за необхідності.	

	Зміст	Матеріали
	Коли команди отримали ресурс, вони повинні дійти висновку, що воду можна добути у інших командах. Тому тренер пропонує учасникам вибрати свою стратегію: «Атака» або «Захист». Після того, як вони вирішили, що робити, їм потрібно написати літеру А або З на аркуші паперу.	Аркуш паперу 5 шт, маркери
	Представник кожного племені показує папір іншим племенам, але не розмовляючи: всі племена будуть знати, чи має намір решта племен нападати чи захищатись, але вони не знають, до кого вони планують атаки, а також деталей їх стратегії.	
	Дайте трохи часу племенам, щоб створити союзи між собою: можливо, ті, хто хоче напасти, замочуть зібратися разом, можливо, деякі захисники спробують переконати деяких нападників приєднатися до них, надавши їм частину своїх водних ресурсів ...). Зрештою, повинні бути дві чіткі групи: ЗАХИСНИКИ ТА НАПАДНИКИ.	
	Племена збираються разом у своїх 2 нових позиціях (нападники та захисники) і готуються до «війни», кульки знаходяться на столах у кожному полі. Тренер пояснює, що водні ресурси представлені кулями (кожне плем'я матиме певну кількість кульок відповідно до кількості водних ресурсів). Правило - красти кульки за межами гри (на перервах) суворо заборонено!	Кульок має бути 40, та 30 паличок
	Команди переходять на визначене полі, яке розділено навпіл, але це може бути веселіше і захоплююче, якщо місця більше, і команди можуть заховати свої водні ресурси або мати охоронців для в›язниці. У кожної команди є своя половина території, і вони розміщують свої кульки куди хочуть в межах власного поля. Місце в›язниці зазначається фасилітатором заздалегідь. Мета гри - вкрасти кулі команди суперника	**

хв*	Етап	Мета	Методика	
20	Гра на полі бою	Розуміння правил. Боротьба.	Гра	
5	Повернення на острів	Усвідомити нову реальність острова		
15	Розробка стратегії	Знайти шляхи порятунку, прийти до необхідності спільних дій	Перемовини, пошук рішень	
30	Розробка проектів	Знайти шляхи порятунку, прийти до необхідності спільних дій	Мозковий штурм, обговорення в племенах	
20	Презентація	Навички презентації, слухання одне одного, пошук розуміння	Презентація	
10	Голосування	Обрати лідируючи пропозиції	Голосування	

	Зміст	Матеріали
	Команди розробляють свою стратегію (більш орієнтовану на захист чи напад) та починають. Коли гра починається, гравці можуть переходити на територію суперника, щоб викрасти кулі та винести їх до своєї власного столу. Після того, як гравець переступив на територію супротивника, гравці команди суперника можуть зловити цього гравця, торкнувшись його і привести його у в'язницю. Гравців у в'язниці можуть врятувати лише інші гравці зі своїх команд, які торкаються їх. Гра закінчена, коли в однієї із команд закінчуються кульки. Або тоді, коли гра зайшла в мертву фазу "кривої конфлікту"	
	Учасники повертаються на карту острова. Тренери пояснюють ситуацію: тепер лише X племена мають водні ресурси. Але глобальне потепління все ще впливає на острів! Рівень моря підвищується, острів стає все меншим, а опустелення збільшується, тому ліси вмирають і доступність їжі знижується. Крім того, племена, у яких немає води, стануть біднішими (і врешті-решт помруть), у них не буде необхідного рівня гігієни, що спровокує посилення захворювань, які поширюватимуться на інші племена, навіть якщо у них є вода. Тож ніхто не в безпеці!	
	Тепер учасникам потрібно придумати спосіб, як врятувати острів. Вони мають розпочати переговори та знайти спільну угоду. Або вони врятують острів, або всі вони помруть. Групи мають знайти союзників, домовитись про спільні заходи по взаємодії та встановленню миру.	Фліпчарт, маркери
	Учасники розробляють проекти з розбудови миру на острові.	
	Учасники презентують проекти на широкий загал	Фліпчарт
	Спільна угода - учасники голосують кольоровими наліпками за заходи, зазначені в проектах. Ті заходи, що візьмуть 1х 5 місць увійдуть до спільної угоди по розбудові миру на острові	кольорові наліпки

хв*	Етап	Мета	Методика	
20	Обговорення результатів голосування. Вивід з гри.	Зрозуміти необхідність і плани мирних ініціатив. Вийти з гри “племена-острів-війна”	Обговорення. Биття по колінах/зняття ролей “Я-Ім’я, я тут (місто, місце, рольова гра, серед колег)	
5	Об’єднання в нові групи	Утворити нові малі групи	Словесне жеребкування	
10	Крива конфлікту	Зрозуміти ази кривої конфлікту, характер заходів на різних етапах кривої	Робота в малих групах	
20	Світове кафе	Напрацювати мирні ініціативи	Світове кафе	
20	Презентація	Презентувати напрацювання на загал	Презентація	
30	Дебрифінг, рефлексія	Обговорити відчуття, дати зворотній зв’язок, усвідомите себе і те, що відбулося	Розмова у великому колі	

* Необхідно розрахувати, виходячи з виду активності, кількості учасників і загального часу на проведення заходу

	Зміст	Матеріали
	Тренери обговорюють із учасниками необхідність впровадження миротворчих проектів на острові. Після цього тренери глибинно знімають ролі з учасників гри і повертають їх назад в коло.	
	Тренери формують нові групи (4 групи - Пори року)	
	Тренери видають на кожну з команд по листу фліпчарту з намальованою кривою та виділеними зонами. Учасники у групах поетапно розкладують картки. Після чого тренер показує правильне розкладення на окремому (своєму) фліпчарті або слайд на проекторі. Учасники корегують розкладення своїх карток	5 листів фліпчарту, маркери, картки - 4 комплекти! клей олівець
	За принципом «Світового кафе» - учасники по кожному етапу розвитку конфлікту розподіляються по столам - та по черзі в міні-командах підходять до кожного столу та записують можливу участь громадськості у етапі конфлікту в реальному житті в Україні	4 листів фліпчарту, маркери
	Модератори столів презентують наробки та підводять підсумок по кожному столу - презентуючи напрацювання усіх команд та обговорюють на загалі необхідну участь громадськості у кожному із етапів конфлікту.	Фліпчарт
	Рефлексія (короткий формат)- “зрозумів”, “дізнався”, “навчився” - по 1 реченню. Можливі запитання для біль розгорнутого обговорення - нижче	Стільчики у колі

** Лінія розмежування має бути довгою. „Острів“ просторим, щоби мешканці почувалися ніби у реальній ситуації.

Дебрифінг

- Які ваші перші думки після цього моменту роздумів?
- Що було для вас найбільш значущим моментом під час цього шляху?
- Що було для вас найважчим моментом?
- Як ви ставитесь до роботи команди у вашій команді / племені?
- Як ви особисто сприяли вирішенню конфлікту та самій грі?

Тепер покажіть учасникам криву конфлікту: поясніть їм процес, який вони пройшли, і попросіть їх спробувати проаналізувати, в які моменти вони пройшли через який етап

- Чого ви навчились з цієї рольової гри?
- Як можна було вирішити цей конфлікт по-іншому?
  Що ви могли зробити по-іншому наступного разу?
- Що ви берете з собою на майбутнє?

Вихідні дані

Ця публікація є частиною проекту Reach Out (ÖPR 20.261). Проект був профінансований програмою «Розширення співпраці з громадянським суспільством в країнах Східного партнерства і Росії» Міністерства закордонних справ Німеччини.

Редактори:
Мартін Бартель, Світлана Закревська, Наталія Семиволос
Дизайн:
Йоганнес Толк

Партнерські організації:
Мережа порівняльних досліджень, Берлін
Мережа розвитку, Київ

Видавець:
Comparative Research Network e.V.
www.crnonline.de
central@comparative-research.net
Belziger Straße 60
D-10823 Berlin

ISBN 978-3-946832-22-5
останні оновлення: 01.12.2020

Відмова від відповідальності

Ця публікація стала можливою завдяки фінансовій підтримці Міністерства закордонних справ Німеччини.
Однак Міністерство закордонних справ Німеччини не несе відповідальність за заяви, зроблені в цій публікації. Підтримка Міністерства закордонних справ Німеччини не обумовлює того, що в ній відображені погляди Міністерства закордонних справ Німеччини, а є відображенням поглядів її авторів.

Ілюстрації та фотографії, використані в даному виданні, не можуть бути репродуковано без дозволу.
Зв'яжіться з видавцем, якщо ви хочете використовувати зображення або якщо ви хочете отримати дозвіл на публікацію зображення в іншому друкованому виданні.
Якщо у вас є які-небудь питання, будь ласка, зв'яжіться з видавцем або авторами за адресами, наведеними вище.

Проект проводився:

Comparative Research Network:

Ця публікація є частиною проекту Reach Out (ÖPR 20.261). Проект був профінансований програмою «Розширення співпраці з громадянським суспільством в країнах Східного партнерства і Росії» Міністерства закордонних справ Німеччини.